JOHANNIS HEVELII

FIRMAMENTUM SOBIESCIANUM,

SIVE

URANOGRAPHIA,

TOTUM COELUM STELLATUM, UTPOTE TAM QVODLIBET SIDUS, QVAM OMNES ET SINGULAS STELLAS, SECUNDUM GENUINAS EARUM MAGNITUDINES, NUDO OCULO, ET OLIM JAM COGNITAS, ET NUPER PRIMUM DETECTAS, ACCURATISSIMISQVE ORGANIS RITE OBSERVATAS, EXHIBENS,

Et quidem quodvis Sidus in peculiari Tabellâ, in plano descriptum, sic ut omnia conjunctim totum Globum Cœlestem exactissimè referant:

prout

Ex binis Hemisphæriis Majoribus, Boreali scilicet & Australi, adhuc clariùs unicuique patet.

Cum Gratiâ & Privilegio Sac. Reg. Maj. Polon.

GEDANI,

TYPIS JOHANNIS-ZACHARIÆ STOLLII.

ANNO M DC XC.

JOHANNIS HEVELII

FIRMAMENTUM SOBIESCIANUM,

SIVE

URANOGRAPHIA,

TOTUM COELUM STELLATUM,

UTPOTE TAM QVODLIBET SIDUS, QVAM OMNES ET SINGULAS STELLAS, SECUNDUM GENUINAS EARUM MAGNITUDINES, NUDO OCULO, ET OLIM JAM COGNITAS, ET NUPER PRIMUM DETECTAS, ACCURATISSIMISQVE ORGANIS RITE OBSERVATAS, EXHIBENS,

Et quidem quodvis Sidus in peculiari Tabellâ, in plano descriptum, sic ut omnia conjunctim totum Globum Coelestem exactissimè referant:

prout

Ex binis Hemisphaeriis Majoribus, Boreali scilicet & Australi, adhuc clariùs unicuique patet.

Cum Gratiâ & Privilegio Sac. Reg. Maj. Polon.

GEDANI,

Typis JOHANNIS-ZACHARIÆ STOLLII.

Anno M DC XC.

JOHANNIS HEVELII

in

FIRMAMENTUM SOBIESCIANUM

SIVE

URANOGRAPHIAM

Introductio.

DEO O.M. Conservatori Rerum omnium unicè referendum habeo, quòd licet Anno 1679. Mense Septembri, per immane illud Incendium, tot Ædificia, Facultates, bonaque mea ferè omnia, totamque adeò meam pretiosissimam Uraniæ supellectilem, cum Typographiâ, totque laboriosissimis Manuscriptis, miserandum in modum perdiderim, nihilominus tamen, præter spem omnem, ex singulari Benignitate Divinâ, novus meus Fixarum Catalogus, quem tanto labore, ac sudore, tantisque sumptibus, per tot Annorum Lustra, diu noctuque, cœlesti auxilio adjutus, tandem mihi comparaveram, mirabiliter adhuc sit conservatus.

Divinæ Benignitati Auctor adscribit, quòd Fixarum Catalogus adhuc ab Igne sit conservatus.

Volui nunc ex eo, benigne Astrosophe, Tibi pro voto meo, jam dudum promissam meam Uranographiam, seu potiùs Firmamentum Sobiescianum sub oculos ponere, tanquam Scriptum aliorum hactenus editorum qualium qua-

Firmamentum Sobiescianum Auctor inter præcipua sua Scripta huc usq; edita reponit.

Ad quod in lucem proferendum, ſummi Principes, Ill. Regia Societas Anglicana, nec non Eruditiſimi Viri ſæpiùs Auctorem excitárunt.

lium meorum Operum haud poſtremum. Ad quod in lucem proferendum ex benè multis jam Annis, non ſolùm ab Amicis plurimis, & hujus noſtri Seculi Eruditisſimis diverſarum Nationum Viris, ſed etiam ab Illuſtrisſimâ Regiâ Societate Anglicanâ, ſtatim ab ipsâ fundatione, crebris Literis excitatus, ac imflammatus, quid, quòd à ſummis Principibus & Regibus ferè quotannis clementisſimè impulſus, ac ſeriò animatus fuerim, ut in iſto arduo negotio, & Rerum Aſtronomicarum ferè omnium præſtantiori ſtudio alacriter pergerem, quò tandem, Divinâ aſsiſtente Gratiá, in Altisſimi Gloriam, & Rei literariæ commodum, tam Prodromum Aſtronomiæ, cum meo Catalogo, quàm dictam Uranographiam in lucem proferrem.

Singularis Felicitas eſt quòd Auctor eousq; adhuc ſuperſtes extiterit.

Cùm itaque DEUS rerum omnium Conditor vitam mihi ad hæc usque tempora clementisſimè prorogaverit, ut hæc omnia feliciter finire, etiam poſt cladem illam ingemiſcendam non nequiverim, iterum iterumque Omnipotenti æternas habeo grates, ac omnibus nervis eò allaboravi, quoad fieri potuit, ac Ætas, Incolumitas, gravisſimæ Occupationes, curæ atque ſollicitudines permiſerunt, ut hocce opus arduum me adhuc vivente in publicum prodiret, idque correctè, & tot laborioſisſimis manu meâ delineatis, ac nitidisſimè à perito artifice, haud leviuſculis ſumptibus æri inciſis Schematibus ac Figuris inſtructum.

Uranographia quâ facie ſit delineata, & quot Iconiſmis conſtet.

Hæc autem noſtra Uranographia, ſive Firmamentum Sobieſcianum, ad ductum Aſtronomiæ Prodromi noſtri, & normam Fixarum Catalogi in eo exhibiti, eſt delineata, eum in finem, ut Globum cœleſtem trium vel quatuor Pedum, quoad radium in plano deſcriptum, repræſentet. Conſtat ferè ex tot Figuris primariis, quot ſidera ipſum Firmamentum cœleſte in univerſum exhibet, incipiendo à Polo noſtro Arctico ad Antarcticum usque, quorum novus meus Fixarum Catalogus ſeptuaginta ſex continet, videlicet eorum

Aſte-

Aſteriſmorum, qui tam à Prædeceſſoribus noſtris, quàm à me nunc primùm fundati, atque novis prorſus Nominibus ſunt inſigniti: ſicuti ex noſtro Aſtronomiæ Prodromo, pleniùs, mi Lector, perſpicies atque intelliges.

Quâ ratione in quolibet Schemate ſidera ſint exhibita.

Quælibet pagina hujus Operis plerumque unum primarium Sidus ritè adumbratum & delineatum, nonnunquam etiam duo minora exhibet, reliqua verò circumvicina & adjacentia ſunt ſidera. Exempli gratiâ, in Figurâ BB, nimirum in Ariete, Piſcis Boreus, Linum Boreum, Triangulum majus & minus, Muſca, Pars Perſei, Tauri atque Ceti, leniter tantùm, nudis lineolis, absque omni Umbrâ ſunt ſculpta: Eum in finem, ut quilibet Fixarum Contemplator, ex circumvicinis Stellis, primarium ſidus, ut in dictâ Figurâ BB, Arietis, eò promtiùs dignoſcere, ſibique imprimere valeat; id quod aliàs, ſi nudæ tantummodò Stellæ, absque circumductis lineolis circumcirca appareant, haud fieri poteſt. Quandoquidem nemo, utut ſit benè exercitatus, tam facilè & expeditè ſibi in memoriam revocare poteſt, ad quodnam ſidus hæc vel illa Stella omninò ſpectet: prout ſatis ſuperque liquet ex Bayeri Uranometriâ.

Circumvicina ſidera nudis lineolis tantùm ſunt circumſcripta.

In quolibet Iconiſmo pariter Circuli cœleſtes, cum eorum diviſionibus ſunt deſcripti.

Præterea, omnes & ſingulos Aſteriſmos cujusvis paginæ, eâ ratione deſignare volui, quæ videbatur accuratior; ut ſimul omnes lineas, & ſectiones Circuli, quæ in Globis cœleſtibus conſpiciuntur, & ſine quibus Stellæ aliàs dignoſci nequeunt, poſſem aptè & congruenter delineare, ſimul etiam quilibet Tyro eas promtè dignoſcere: utpote Eclipticam, Æquatorem, Coluros Solſtitiorum, Tropicum Cancri, Tropicum Capricorni, Coluros Æquinoctiorum, atque circulos Arcticos. Deinde haſce lineas, prout fieri debuit, in ſingulos gradûs diſtribui, inprimis Eclipticam, ſive Lineam Longitudinis, nec non Latitudinis, & quidem eâ ratione, quâ in quolibet Schemate convenienter licuit; quò

nemo non cujusvis Stellæ Longitudinem atque Latitudinem è veſtigio deprehendere poſſet. Melioris autem Intellectûs gratiâ volui cujusvis Zodiaci Sideris benè conſpicuam lineam ducere, ac eo loco uſitatum Zodiaci Signum apponere. In qualibet Figurâ plerumq; duo Signa, hoc eſt, ſexaginta Gradus circiter, ſecundùm Longitudinem continentur, atq; ſecundùm Latitudinem quadraginta circiter Gradus; in iſtis verò Figuris Aſteriſmos continentibus, qui Polis viciniores, nonnunquam tria, quatuor, imò quinq; Zodiaci integra Signa ſecundùm Longitudinem apparent, atq; ſecundùm Latitudinem quinquaginta, interdum etiam ſexaginta Gradus ſunt deſcripti, prout ſpatium, atq; forma delineationis id concesſit. Scias enim, mí Lector, quòd deſignatio omnium Siderum, vel lineæ rectæ, non omnino eatenus in plano deſcribi potuerint, ut quidem ipſi Circuli vel ſectiones Circulorum in Globis. Atq; exinde Gradus hìc in plano deſignati, non in quibusvis Figuris ſemper eandem retinere potuerunt magnitudinem. Quanquam in multis, ubi id permittebatur, ejusdem magnitudinis, tam ſecundùm Longitudinem, quàm Latitudinem gradus retinui; in nonnullis verò, in quibus amplitudo alicujus Sideris poſcebat, ampliores vel arctiores gradus deſcripſi, præſertim in Sideribus Polo noſtro Arctico vicinioribus, in quibus plerumq; Gradus Latitudinis minores ſunt, quàm circa Eclipticam & Æquatorem: Idem circa Polum Antarcticum obſervatum eſt; quippe in Globis, Circuli Latitudinis, & Declinationis ad Polum ducti, continuò arctiùs concurrunt, donec in uno eodemq; Centro conveniant, ſicuti omnibus eſt liquidum.

Quot gradus quælibet Figura ſecundùm Longitudinem & Latitudinem comprehendat.

Aliter in plano, aliter in Globis convexis Sidera delineantur.

De cœtero, quod attinet Lineas in hiſce Schematibus Uranographicis, invenies in multis adhuc duas Eclipticæ parallelas: Et quidem eo fine, ut terminos Zodiaci ab utroq; latere Eclipticæ indicarent, in quo ſpatio Planetæ

In nonnullis Schematibus etiam Zodiacus eſt repræſentatus.

curſum

cursum suum omni tempore exercent. Nam, uti vel Tyrones Astronomiæ optimè nôrunt, non omnes Planetæ omni tempore præcisè in ipsâ Ecliptică incedunt, ad ductum & normam Solis; sed sæpius modò supra, Aquilonem versùs, modò infra Eclipticam, Austrum versùs iter faciunt, pro cujusvis propriâ inclinatione, & Angulo Orbitæ, ab Ecliptică deviant, nunc sunt Boreales, nunc Australes.

An stellæ quasi sub concavo, an verò in convexitate Globi cœlestis exhibeantur.

Præter hæc scire etiam oportet, quâ ratione & facie, Tabulæ hæ Uranographicæ universæ totius Firmamenti Sobiesciani sint designatæ; quandoquidem non perinde est, utrum Stellas sub concavo, an verò ab extra, sive Globum convexum & Firmamentum adspicias. Si omnium primi Observatores, & quicunque Fixarum Catalogos condiderunt, & de Astris scripserunt, statim initio Stellas omnes sic denominassent, ac si concavitatem cœli adspexissent, tùm nos Posteri rectè faceremus, si iis vestigiis inhæreamus. Verùm cùm Prædecessores Cœlum contemplati fuerint, ac si Cœlum convexum ab extra, ut in Globis artificialibus contingit, adspicerent; igitur omnino necesse est, ut Eos sequamur, atque ita etiam Schemata Uranographica in plano sic delineentur, Sidera cum Stellis pariter constituantur, prout omnium primò Globis convexis fuerunt delineata, & descripta; ut quodlibet Sidus, quod Veteres à tergo adspexerunt, etiam in plano atque eâdem specie maneat, & dextra non minùs dextra, tum siniſtra itidem siniſtra denominari possint. Id quod neutiquam succederet, si supponamus Sidera atque Nomina Fixarum fundata esse sub Cœlo concavo; quippe tum omnia inverterentur, ac siniſtra fiunt dextra, rursùs dextra siniſtra, & quæcunque à parte posteriori sita sunt, ab anteriori conspiciuntur. In summâ, tota Astronomia, ejusque Cultores

Veterum vestigiis insistendum,

Si Stellæ sub concavo essent descriptæ, omnia confunderentur.

res omnes, nec non Fixarum Catalogi hucusque editi omnino confunderentur, ut nulla ferè Nomina Stellis impoſita ampliùs quadrarent: exempli gratiâ, Humerus, ſive Pes dexter, eſſet Humerus ſive Pes ſiniſter; item pars poſterior in animalibus eſſet pars anterior, tum omnes & ſingulæ Stellæ, quæ reverâ ſunt præcedentes, fierent eâ ratione ſequentes: prout abundè ex Bayeri Uranometriâ patet, quæ omnia inverſo Ordine exhibet. Delineationes quidem puto Eum ritè deſcripſiſſe, ſed poſtea ex incogitantiâ ratione Sculpturæ fuiſſe inverſas. Exinde Bayerus omnes Stellas literis a, b, c, d, &c. diſtinguere coactus eſt; id quod certè Aſtrophilis admodùm eſt moleſtum. Nam quæcunque apud Autores genuinis leguntur nominibus, ex a, b, c, d, &c. nonniſi magno labore, & temporis jacturâ intelliguntur. Nihilo tamen minùs nonnulli reperiuntur, quibus volupe eſt hiſce literis Alphabeticis ſæpiùs ludere, cùm ipſis fortaſſe ignota ſint genuina Stellarum Nomina: præſtaret, nec non Lectori gratius foret, quamlibet Stellam debito nomine, juxta uſitatos Fixarum Catalogos, uſitatosque Globos cœleſtes inſignire, atque Uranometriam Bayeri hâc in parte relinquere. Non enim omnes & ſinguli poſsident Bayeri Uranometriam, ſed quilibet Aſtronomiæ Cultor aliquo Globo cœleſti ſanè fruitur.

Bayeri Uranometria omnia inverſo ordine tradit.

Quod admodùm eſt tædioſum.

Nihilominùs alii iſtis rebus ſeſe oblectant, qui genuina Stellarum nomina ignorant.

Ex his rationibus inductus quoque ſum, ut omnes Effigies Siderum in hâc noſtrâ Uranographiâ repræſentarem, uti in Globis habentur, eâ quidem ratione, ac ſi faciem versùs Polum Arcticum convertamus, ut ad ſiniſtram occidentem, ſive occaſum, & ad dextram orientem, ſive ortum habeamus: atque ſic Zodiaci Signa rectè incedunt, ab occaſu ad ortum: prout eorum, nec non omnium fixarum motus reverâ in cœlo contingit. Hoc modo pariter univerſa Stellarum Nomina in quibusvis Catalogis conſervantur;

Quâ facie Auctor in hâc Uranographiâ Sidera & Stellas delineaverit.

vantur, & unusquisque Auctorum Volumina legens protinus Stellas, prout in Globis, sic etiam in hâc nostrâ Uranographiâ invenire & deprehendere poterit, adeò ut non opus hâc ratione sit, Schemata tot literis maculare atque onerare: præprimis cùm ego omnes Figuras sive Sidera cœlestia Veterum Astronomorum, quæ aliquâ correctione & reformatione opus habuerunt, ita correxerim & disposuerim, ut, dummodò quis Stellarum Nomina ex nostro Catalogo sciat, actutum etiam in quibusvis Figuris ea reperire queat, etiamsi earum Longitudines & Latitudines planè ignoret.

Hoc modò Veterum Nomina conservantur.

Magnitudines Stellarum quod concernit, illas in sex tantummodò Classes, ad evitandam omnem confusionem, more veterum distinxi, ut diversitas earum esset eò notabilior. Quoad Ordinem verò Siderum & Figurarum in hacce nostrâ Uranographiâ, planè alium observavi quàm in nostro Fixarum Catalogo, in quo, certis ex rationibus, secundùm ordinem Alphabeticum, sicuti ex nostro Astronomiæ Prodromo, Capite nono percipies, sibi invicem succedunt. Siquidem eo ordine eas collocavi, prout à Polo nostro Arctico Eclipticam & Æquatorem versùs descendunt, & sic per consequens rursùs Polum Antarcticum versùs se conferunt. Atque ita Figura omnium prima est Ursa Minor A, altera Draco B, tertia Cepheus C, & omnium ultima Polus Antarcticus FFf, prolixiùs id commonstrante Tabellâ, quæ subsequitur:

Stellæ in quot Classes sint distributæ.

Auctor alium Ordinem in Uranographiâ, quàm in Fixarum Catalogo observavit.

Ordo Figurarum.

ORDO FIGURARUM URANOGRAPHICARUM.

1.	Urſa Minor.	A.	29.	Cancer.	EE.
2.	Draco.	B.	30.	Leo Major.	FF.
3.	Cepheus.	C.	31.	Virgo.	GG.
4.	Urſa Major.	D.	32.	Libra.	HH.
5.	Canes Venatici.	E.	33.	Scorpius.	II.
6.	Bootes, Mons Mœnalus, & Coma Berenices.	F.	34.	Sagittarius.	KK.
7.	Corona Borealis.	G.	35.	Capricornus.	LL.
8.	Hercules & Cerberus.	H.	36.	Aquarius.	MM.
9.	Lyra.	I.	37.	Piſces.	NN.
10.	Cygnus.	K.	38.	Cetus.	OO.
11.	Vulpecula cum Anſere.	L.	39.	Eridanus, Phœnix, Toucan.	PP.
12.	Lacerta ſ. Stellio.	M.	40.	Orion.	QQ.
13.	Caſſiopeja.	N.	41.	Monoceros.	RR.
14.	Camelopardalus.	O.	42.	Canis Minor.	SS.
15.	Serpens & Serpentarius.	P.	43.	Hydra.	TT.
16.	Scutum Sobieſcianum.	Q.	44.	Uraniæ Sextans.	VV.
17.	Aquila & Antinous.	R.	45.	Crater & Corvus.	WW.
18.	Delphinus, Equuleus, & Sagitta.	S.	46.	Centaurus & Crux.	XX.
19.	Pegaſus.	T.	47.	Lupus.	YY.
20.	Andromeda.	V.	48.	Ara, Triangulum & Pavo.	ZZ.
21.	Perſeus.	W.	49.	Corona Auſtralis.	AAa.
22.	Auriga.	X.	50.	Piſcis Notius & Grus.	BBb.
23.	Lynx.	Y.	51.	Lepus & Columba.	CCc.
24.	Leo Minor.	Z.	52.	Canis Major.	DDd.
25.	Triangulum Majus, Minus, & Muſca.	AA.	53.	Argo Navis, Robur Caroli.	EEe.
26.	Aries.	BB.	54.	Polus Antarcticus.	FFf.
27.	Taurus.	CC.	55.	Hæmiſphærium Arcticum.	
28.	Gemini.	DD.	56.	Hemiſphærium Antarcticum.	

Hoc loco nobis quoque incumberet agere de Numero omnium Siderum & Stellarum, quas in haſce Tabulas Uranographicas retuli, atque notavi, tam ad Veterum Aſteriſmos ſpectantes, quàm ad eas, quas ego primùm ad Firmamentum, tanquam primus earum Obſervator, tranſtuli: Verùm, quia jam fuſè de his omnibus, in Prodromo Aſtronomiæ actum eſt, legat benignus

Quare Auctor hoc loco de Numero Stellarum non agat.

Aſtro-

Aſtrophilus Caput VIII, ſi lubet; ubi ſimul habebit peculiarem Tabellam, exhibentem, quot Stellas tam antiquas, quàm novas unumquodque ſidus comprehendat, tum quoque addiſcet, qualem ex Characteribus unicuique attribuerim, qui ſtudio Aſtronomico ſummè ſunt neceſſarii. Nam quemadmodùm Vetuſtiores Cœli Interpretes, laudatiſſimi noſtri Anteceſſores, ſingulares Characteres duodecim ſiderum Zodiaci, utpote ♈, ♉, ♊, ♋ &c. finxerunt; ita quoque ego ſummoperè neceſſarium eſſe duxi, ut reliquorum ſiderum omnium tam Borealium, quàm Auſtralium, peculiares Characteres excogitarem. Quos unde depromſerim, & quo fundamento nitantur, quilibet fusè ſatis detectum, in dicto Aſtronomiæ Prodromo inveniet, adeò ut hìc loci ea repetere planè ſupervacaneum eſſe credam. Ex eodem pariter Capite abundè intelliges, quare nova mea duodecim recentiora Sidera, ſic & non aliter denominaverim; quare omninò talem Figuram, ſive tale Animal & non aliud conſtituerim; quare hocce vel illud ſidus, hoc & non alio loco repoſuerim, & hujus generis plura, quæ iterum repetere faſtidioſum foret. In ſummâ, Benevole Aſtrorum Cultor, ſi quis hanc noſtram Uranographiam, ſive Firmamentum Sobieſcianum penitiùs intelligere, ejuſque fundamenta rectè cognoſcere, inque uſum omnia commodè transferre ſatagat, oportet neceſſariò, ut habeat ad manus noſtrum Aſtronomiæ Prodromum, nec non Fixarum Catalogum, eaque omnia attentè perlegat atque perpendat.

Quodlibet ſidus peculiari Characte-re ab Auctore eſt donatum.

Prout ex Prodromo Aſtronomiæ ſatis ſuperq; patet.

Uranographia dependet ex Prodromo Aſtronomiæ.

Denique benè notabilis Quæſtio adhuc ſupereſt reſolvenda, quam Cultores Rerum Sideralium bono animo proponere poſſent: nimirùm, cur Ego non (cùm tantos labores exantlaverim, totq; ſumptûs eum in finem erogaverim,

Ardua Quæſtio hìc moveri poteſt.

ut novum prorſus & correctiorem Fixarum Catalogum, plurima nova planè Sidera conderem, totque novas omninò Stellas, hactenus nondum â quopiam ritè obſervatas, Catalogo adjicerem) in eam devenerim Sententiam, ut Conſtellationibus omnibus, diverſa prorſus nomina, & quidem Chriſtiana impoſuerim, atque ſic univerſa Nomina Ethnica, utpote Herculem, Serpentarium, Perſeum &c. non minùs bruta illa & ferocia Animalia, utpote Urſam majorem, Taurum, Leonem, Scorpionem &c. penitùs eradicaverim; *in illorum verò locum*, Apoſtolos, Prophetas, *aliosque Divos Viros ſubſtituerim.* Neceſſitas enim flagitat, ut nos Chriſtiani omnia illa, quæ ab Ethnicis originem duxerunt, profana, & quæ ad Idololatriam ſpectant, vel aliquatenus eam excitare poſſunt, radicitus exſtirpemus, ac magis magisque ſupprimere ſtudeamus: quemadmodum Julius Schillerus in Cœlo Stellato, ut opus vocat, jam Anno 1627. Auguſtæ Vindelicorum edito, nobis facem prætulit.

Cur Auctor nõ Chriſtiana Nomina ſideribus impoſuerit.

Ad Exemplum Schilleri.

Ultrò fateor, Schillerum ſine omni dubio, optimam Intentionem eo tempore habuiſſe; videturque initio, antequam res altiùs perpenditur, & mihi glorioſum fuiſſe, ſi veſtigiis Ejus inhæſiſſem, atque hocce bonum propoſitum omnibus viribus promoviſſem. Verùm enimverò, benigne Lector, id mihi profectò accidiſſet, quod Schillero jam obtigit, ut omnia eſſent fruſtranea apud Succeſſores, & Poſteritatem, ſicuti Aſtronomiæ peritiores optimè nôrunt omnes: ſpatio nempe ſexaginta annorum, â quo tempore Cœlum Stellatum Chriſtianum Schilleri prodiit, atque omnium oculis fuit expoſitum, neminem adhuc ex omnibus Rerum Cœleſtium Scrutatoribus eſſe, vel fuiſſe, qui datâ ullâ occaſione, vel in ſcribendis Operibus, vel Epiſtolis, Diſputationibus aut Diſſertationibus, uſus fuerit ex Schilleri ſententiâ Sanctorum Nominibus. Nam certè, nemo

Non conſultum fuit Auctori Schillerum ſequi.

mo unquam gentium illos intellexiſſet, quænam Sidera, vel quasnam Stellas indigitarent, vel quidnam vellent, licet apud omnes Cœlum Schilleri Stellatum reperiretur, quod tamen non ubique obvium ac venale eſt, atque exinde à paucisſimis inter literatos posſidetur. Sanè quàm is moleſtus atque tædioſus foret labor, priusquam aliquis pervolutando totum volumen inveniret, quodnam Sidus, vel quænam Stella indicaretur? Exempli gratiâ: ſi quis ſcriberet, Cometam eſſe obſervatum in naviculâ S. Petri ad Stellam in margine boreo naviculæ, lucidarum tertiam, poſt remum primam: ab eo loco proceſsiſſe ſub quartâ Stellâ ibidem ad puppim, ſeu Lucidâ poſt remum ſecundâ, in funibus Sagenæ, versùs ſequentem hanc, in puppi poſt remum tertiam, ſeu versùs Septentrionem ultimam, ad marginem Auſtrinum.

Inconvenientia Cœli Stellati Schilleri.

Quis, obſecro, omnium hactenus eruditisſimorum hæc unquam intelligeret vel comprehenderet, cùm obſcuritate ſuâ mentem Lectoris potiùs confundant, quàm juvent? Si priùs iſta ex Schillero inquiri debeant, quis tantam moleſtiam devoraret? Citiùs, credo, quis deſereret totum Cometam, utut ſplendidisſimum, maximèque notabilem, inprimis is, qui Cœlum Stellatum Schilleri non posſidet, vel unquam adhuc inſpexit. Nonne, benevole Aſtroſophe, multò breviùs ac clariùs omnia exprimerentur, ut etiam Tyrones actutum intelligerent, ſi dicerem, Cometam eſſe obſervatum in Ursâ Majori, ad primam Caudæ, hinc migraſſe ſub mediâ caudæ ad ultimam? Quibus quinque vel ſex Verbis res tota eſſet propoſita, quæ Schilleri nominibus viginti & pluribus comprehendi haud poteſt; & cujus Nomina in nullo tam Veterum, quàm Recentiorum Catalogo (ſi Schillerianum excipias) reperiuntur, multò minùs in aliquo Globo cœleſti, quandoquidem nullus adhuc Globus ad Schilleri mentem in lucem prodiit; atque ejus generis

Veterum nominibus multò breviùs & clariùs exponuntur obſervata.

Globus adhuc nullus ratione Schillerianâ eſt conſtructus.

aliquem protrudere in publicum, labor eſſet planè fruſtraneus: eo enim opere nunquam Globi hactenùs uſitati penitùs ſupprimerentur, nec Aſtronomiæ conduceret, ſicut pluribus infrà commonſtrabitur.

Quid Schilleriani objicere poſſent?

Qui Schilleri ſtant à partibus objicere quidem poſſent: Omnia ſine dubio ex voto ſucceſſura, dummodò Aſtronomiæ cultores ſeſe totos vellent devovere iſti ſtudio, atque Nomina illa Chriſtiana æquè ſibi familiaria reddere, ac hactenus Ethnicorum, inſuper Juniores, utpote Diſcipulos, ſtatim ab ipsâ Juventute iis aſſuefacerent, Cœlumque ipſum nonniſi ſub iis *nominibus* oſtenderent, ac deſcriberent Tyronibus. Verùm ad hæc reſponderi poteſt, facilius eſſe aliquid dicere, quàm facere, & ad *effectum* deducere. Nam, ſi quis à teneris Scientiam vel Artem aliquam, per conſvetos terminos, utut videantur inconvenientes & abſurdi, addidicit, ægrè admodum artem illam exercere poteſt, ſi per peregrinos planè, nunc primùm excogitatos Terminos rem omnem expedire debeat. Res ferè eſt eadem, ac ſi quis diceret, in totâ Geographiâ Nomina univerſa Regionum, Civitatum, Fluviorum, Montium, Marium ac Lacuum, locis non benè convenire, partim quòd ab Ethnicis originem trahant, partim obſcura ſint & abſurda, atque exinde ſe velle Nomina hactenus uſitata omnia, tam in Europâ, Aſiâ, Africâ, quàm in Americâ planè immutare. Nam etſi convenientisſimis, pulcherrimis, ac religioſisſimis loca denominationibus inſigniret: quæſo! quidnam illo maximo opere efficeret, vel impoſterum â Succeſſoribus obtineret? profectò planè nihil. Quis enim ejusmodi Tabulas Geographicas, vel Globos Terreſtres, unquam emeret, aut ad locorum ſituationem cognoſcendam Tabulas iſtas adhiberet, ſi mentis eſſet compos? quippe ad unum omnes, tum etiam Poſteri omninò turbarentur, & confunderentur, ut nullius planè

Conſueta haud facilè abrogantur.

Id quod magis magisq; ſtabilitur per Geographiam.

Peregrina planè Nomina ſi quis in Geographiam vel Globum Terreſtrem inferret, omnia profectò conturbarentur.

Autoris

Autoris Scripta, à Mundo condito hucusque edita, utut præstantissima, cum aliquo fructu legere vel intelligere possent. Si respondeas, oportet simul etiam habeas in promtu usitatas Tabulas Geographicas, ut simul conferre eas possis. Sed, quæso, quid opus est, tantam non solùm molestiam, sed etiam duplices sumptus sibi creare, & per ambages incedere? cùm breviori viâ id obtinere queamus, quandoquidem per solas Tabulas Veterum usitatas, absque omni difficultate, actutum detegere, ac addiscere possumus omnia.

Quâ viâ etiam unquam id susciperetur.

Similiter comparatum est cum Schilleri Cœlo Stellato, iisque nominibus, quibus Stellas & Planetas nuncupavit. Nam etsi moderni Astronomi, tum etiam Successores, omni vi se aliosque compellere vellent, ut eò devenirent, quò radicitùs ex cerebro exstirparent veterum Ethnicorum nomina: quid tum præstabimus, mi amice? nihil quicquam ampliùs, quàm ut nos ipsos, totamque Posteritatem incapaces redderemus, vel ullum aliquod Scriptum Astronomicum, quotquot etiam extent, intelligendi. Sicq; sublimis illa Scientia Sideralis non de die in diem plus plusque crescceret, sed è contrario decrescceret, atque tandem penitùs exstingveretur; imò maxima pars Juvenum & Tyronum, quæ adhuc conaretur istud studium addiscere, idque ulteriùs excolere, ad nauseam redacta, à studio isto prorsus deterreretur.

Cum Cœlo Stellato Schilleri est res omnino eadem.

De me ultrò fateor, si initio (cùm Cœlum intueri, Observationesque instituere cœpi) debuissem atque obstrictus fuissem, omnes & singulas meas Observationes, tam Planetarum, Cometarum, quàm fixarum omnium, nominibus Schillerianis annotare, & describere, profectò nullo ære, vel præmio ad istum intolerabilem laborem unquam fuissem adductus; etiamsi ad studium istud à Juventute maximè propendeam. Consueta enim Nomina jam adeò erant

Quid Auctor præstitisset, si ab initio nominibus Schillerianis uti debuisset.

mihi

mihi familiaria & cerebro infixa, ut potiùs totum ſtudium Aſtronomicum deſeruiſſem, ac alteri cuidam Spartam illam meam lubens volens obtuliſſem.

Quid Calendariographis accidiſſet.

Adhæc, ſi omnibus viribus Schilleriana Nomina ita vellemus introducere, ut toti Orbi innoteſcerent, ac Ethnicorum Nomina ex mente Chriſtianorum penitùs exſtirparentur; omnino neceſſarium foret, ut ſine ullâ morâ univerſa Calendaria & Ephemerides in toto Orbe Chriſtiano, ratione Schillerianâ ſupputarentur, conſcriberentur & ederentur. Aſtrologis & Calendariographis non ampliùs licitum eſſet differere de Saturno, Jove, Marte, Sole, Lunâ, Venere, & Mercurio; ſed de Adamo, Moyſe, Joſuâ, Chriſto, Mariâ, Johanne Baptiſtâ & Eliâ; quippe his nominibus apud Schillerum Planetæ denotantur, juxta ſeptem illos verſiculos, quos dictus Auctor in Cœlo ſuo Stellato exhibuit:

♄ Eſt SATURNUS ADAM, primus Pater atq; Colonus,
♃ JUPPITER eſt MOSES, Legum dator ille Jehovæ.
♂ Belliger Iſrael Populi Dux JOSUA MAVORS.
☉ Eſt SOL Juſtitiæ CHRISTUS Mediator JESUS.
♀ Præcurſor Chriſti JOHANNES LUCIFER almus.
☿ MERCURIUS dubius cœlo venturus ELIAS.
☽ LUNA Dei genetrix, & Virgo beata MARIA.

Signa Aſterismorum univerſa eſſent rejicienda, & alia prorſus nova ſubſtituenda.

Deinde haut poſſent ampliùs ad Calendaria & Ephemerides referre hactenus uſitata illa Signa Zodiaci, Arietem, Taurum, Geminos &c. ſed nova illa Schilleri, utpote clavem Petri, crucem decuſſatam Andreæ, Baculum Jacobi &c. quoniam Aries apud Schillerum eſt Petrus, Taurus Andreas, Gemini Jacobus Major, Cancer Johannes, Leo Thomas, Virgo Jacobus Minor, Libra Philippus, Scorpius Bartholomæus, Sagittarius Matthæus, Capricornus Simon, Aquarius Judas Thaddæus, Piſces Matthias: ſicuti patet ex pag. 21. Cœli Stellati

lati Schilleriani. Hanc igitur ob cauſam Aſtrologis non ampliùs liceret ſcribere, Jupiter eſt in Tauro, ſed Moyſes in Andreâ; non Mars exiſtit in Geminis, ſed Joſua in Jacobo Minore; non Mercurius verſatur in Libra, ſed Elias in Philippo, Bartholomæo, Matthæo, & ſic deinceps. Quæſo? mi Amice, qualenam Calendarium hocce foret? quàm multifaria Aſtrologis toleranda eſſent faſtidia? Quis unquam Herculeum iſtum laborem ipſis plenè compenſaret? an ſufficerent paucisſima illa Calendariorum folia ad annotandos eo modo adſpectus Planetarum omnes, cæteraque deſcribenda? Imò, conceſſo, hæcce fieri poſſe omnia, quis, amabo, ad edenda ejus generis Calendaria ſumptus ſuppeditaret? quis illa emeret? Nemo ſanè illa intelligeret, nedum ad quotidianum uſum adhibere poſſet. In ſummâ, quò magis hocce negotium perpenditur, eò plures rationes ſeſe offerunt ad novam hanc methodum, Sidera & Stellas denominandi, deſerendam, & prorsùs rejiciendam. Licet autem quis regerere poſſit, à Schillero res illas eſſe inceptas, bonâ intentione, ad promovendam fortè devotionem: attamen locutiones iſtæ, quibus ad exprimendas e. gr. Solis vel Lunæ obſcurationes ſeu Eclipſes, aut circa deſcribendas Planetarum occultationes, & alibi ſæpiùs utendum eſſet, annon aliquas abſurditates, immò abuſum & profanationem Sanctorum Nominum inferrent, omnibus piè ſentientibus judicandum relinquitur. Taceo, Schillerum inter nova illa Sidera Cœleſtia, quæ ad Firmamentum repoſuit, ſimul res aliquas retuliſſe, quemadmodum Columbam Noachi, Arcam Noe, Jordanum Fluvium, Abelem & hujus generis alia, quibus nullum à nobis deberi cultum, quilibet Chriſtianus haud ignorat; ut credi non poſſit,

Quomodo tum loquendum aut ſcribendum foret.

Hâc ratione paucisſimi ſanè conſcriberent Calendaria.

Imò pauciores illa emerent.

Quò ulteriùs progredimur in negotio Schilleriano eò res fit intricatior & difficilior.

ad Venerationem Sideribus illis omnibus conciliandam, eorum nomina à Schillero introducta esse.

Si Schilleriana & antiqua nomina nobis debent esse cognita, duplex requiritur Opera.

Illud interim prætereundum non est, quòd, cùm magna pars Sideralis Scientiæ ex Veterum Astronomorum lectione dependeat, eaque nemo, aliquid solidi hoc in studio præstare cupiens carere possit, quilibet Schillerianorum tantummodò nominum gnarus, Auctores illos legere, & intellegere nequeat, aut, si lectioni eorum se applicare velit, Schilleriana simul & antiqua Siderum Stellarumque nomina addiscere necesse habeat. Ad quam duplicem operam quantum temporis requiratur, unusquisque facilè prævidet; quod tamen pro Vitæ humanæ brevitate, nimis pretiosum est, & potiùs ad materiarum seu rerum in Astronomicis nondum satis detectarum cognitionem perfectiùs acquirendam, quàm memoriam novis verborum ac Nominum inventis, præter necessitatem, obruendam impendendum erat.

Et tempus rebus gravioribus in Astronomiâ impendi poterat.

Proinde, sicuti Sidera illa cœlestia Christianis nominibus insignita, Stellasque omnes, ita contemplari debemus, ut Dei Optimi Maximi, Rerum omnium Creatoris, summam Sapientiam, stupendaque miracula perpendamus, deprædicemus, occasionemque arripiamus, ea omnia ad Gloriam Ejus plus plusque Orbi, & Posteritati exponendi; ita nos Christianos decet, Sidera illa Ethnica & Profana, tam à Veteribus, quàm recentioribus Astronomis ad Firmamentum relata, inque Globis descripta (sive sint Personæ, Animalia, sive Figuræ) nominaque Stellis imposita, eatenus assumere, quatenus illas tantummodò discernere ab invicem possumus (prout Geographi retinent Antiquorum Nomina) atque omni occasione in Studio nostro Astronomico illis uti; ad exemplum Prædecessorum nostrorum, qui in omnibus Scriptis suis & Catalogis usitata illa Nomina nobis reliquerunt.

Cur nomina Sideribus & Stellis sint indita.

Ex his igitur ſupra allatis rationibus pariter inductus ac impulſus fui, ut ſtatuerem, in ſcriptis meis, & obſervationibus, conſueta tam Planetarum, quàm Fixarum nomina, ut nunc, ſic & impoſterum conſtanter retinere & conſervare. Quod etiam propoſitum meum firmiter, quantum fieri potuit, ſecutus ſum, atque in illis Veterum denominationibus nihil quicquam mutavi, niſi ſummâ neceſſitate id exigente: Videlicet, ſi quando poſitura Animalium, vel Figurarum, longævâ temporis diuturnitate aliqualem diverſam faciem induit, ex Pictorum vel Sculptorum negligentiâ, ut Stellam aliquam, quæ à Veteribus & Tychone nominata eſt, e. gr. in Cane majore, in Ventre, ego appellem in Tergo; cùm reverâ in Tergo etiam conſiſtat; & ejus generis plura. Nam Figuras ita ordinavi, atque diſpoſui, ut quantum unquam licuit, ſecundùm eorum Membra & Poſitum Figurarum, Nomina Stellis fuerint indita; adeò ut illicò, dummodò earum Nomina ex Catalogo ſcias, absque omni moleſtiâ & connotatione literarum, quamlibet Stellam in hiſce Schematibus Uranographicis, & ejus generis Globis cœleſtibus detegere queas: præprimis recentiores illas Stellas hoc Charactere, 1H, in Catalogo noſtro notatas, præciſè ad earum ſitum nuncupavi, & quæ reverâ ſunt præcedentes, & ſequentes, manent etiam in noſtris Schematiſmis præcedentes & ſequentes; quæ aliàs in Bayeri Uranometriâ planè confunduntur. Præcedentes verò ſunt, quæ citiùs culminant, & ad Meridianum motu diurno accedunt; hoc eſt, quarum Longitudo minor eſt in Ecliptică; rurſus ſequentes, quæ tardiùs ad Meridianum perveniunt, & quarum Longitudo S. S. S. jam major exiſtit: nimirùm, datur aliqua Stella, in 20 gradu ♈, atque altera in 21 gradu ♈, dico illam in 20 gr. ♈ eſſe præcedentem, alteram verò in 21 gr. eſſe ſequentem.

Auctor unde inductus, quòd Veterum & conſueta nomina retinuerit.

Nonnunquam Auctor Veterum nomina ex parte immutavit, & quare.

Et nihilominus abſque literis Locus cujuscunque Stellæ protinùs in Tabulis Uranographicis inveniri poteſt.

Quænam Stellæ præcedant & quænam ſequantur.

De duobus Schematibus majoribus totum Cœlum Stellatum repræsentantibus.

Postremò, post hasce nostras Figuras Uranographicas, incipiendo ab A ad FFf, quarum 54 sunt, uti ex superiori Tabellâ liquet, sequuntur adhuc Figuræ duæ generales aliquantò majores; quæ in duobus Schematibus repræsentant Figuras antecedentes simul omnes, sive totum Globum Cœlestem in plano descriptum, per duo Hemisphæria, Arcticum videlicet, & Antarcticum. Ex quibus æquè distinctè & promtè cognosces, & addisces omnia, quàm ex Globis artificialibus ipsis trium vel quatuor pedum in Diametro; sed in eo differunt dictæ duæ Tabulæ Generales, à tantæ magnitudinis Globis, quòd longè commodiores unicuique, & longè vilioris sint pretii, tum faciliùs ab uno ad alium locum, sursum, deorsum transportentur, in itineribus, mari terráque circumferantur, quod verò minimis cum Globis vix fieri potest. Deinde binæ hæ Figuræ generales, exhibent æquè distinctè omnes Circulos cœlestes, & pari ratione, ut ipsi Globi, Eclipticam, Æquatorem, utrumque Tropicum Cancri & Capricorni, Arcticum nec non Antarcticum, simul etiam omnes Circulos Latitudinis cujusvis Signi Zodiaci, adeò ut quilibet etiam Tyro, cui id tantum semel vel bis commonstratur, protinùs, si paucissima solummodò Minuta excipias, cujusvis Stellæ Longitudinem & Latitudinem accuratè, imò promtiùs, quàm ex ipsis præcedentibus 54 Schematismis reperire atque cognoscere possit. Quandoquidem non opus habes, nisi ut Regulam aliquam ad Centrum Stellæ & Eclipticæ in hisce Hemisphæriis colloces, tum statim in ipsâ Ecliptică, Tibi Regula illa commonstrat, qualem Stella illa habeat Longitudinem in gradibus & quindecim minutis; postea apprehende Circinum, ejusque pedem pone in Centrum Stellæ, alterum verò pedem transfer in Polum Eclipticæ, quod spatium indicat illius Stellæ distantiam à Polo Eclipticæ, vel ejus complementum Latitudinis; quam distantiam,

Duo hæc Hemisphæria sunt ad usum commodiora, quàm ipsi Globi cœlestes.

Quâ ratione sint descripta.

Usus eorum est facillimus.

Quomodo cujusvis Stellæ Longitudo & Latitudo facillimo negotio inveniatur.

tiam, immoto ſcilicet priore pede circini in Polo Eclipticæ, transfer in Lineam Latitudinis ab Ariete, per Polum Eclipticæ ad Libram incedentem (in Hemiſphærio nimirum noſtro Arctico; in Antarctico verò in illam lineam quæ à Cancro ad Capricornum procedit) tunc protinùs alter Pes circini Tibi indicabit ipſam genuinam Latitudinem illius Stellæ. At verò hæcce Linea Latitudinis, non omnino in partes æquales eſt diſtincta, uti vides, ſed in inæquales; illæ particulæ viciniores Eclipticæ ſunt majores, quò autem magis ad Polum Eclipticæ accedunt, fiunt minores: id quod ex neceſſitate ſic contingit, cùm omnia ibidem in plano, non in Globo convexo ſint delineata: prout Eruditioribus in Rebus Aſtronomicis nonnihil verſatis haud obſcurum eſt. Atverò Tyronibus hæcce omnia elucidare, hoc loco nimis longum foret, nec Scopus meus modò permittit.

Linea Latitudinis non æquales exhibet partes.

Et unde?

In ſummâ, hæcce bina Hemiſphæria cœleſtia maximè ſunt neceſſaria Aſtroſophis omnibus, ut ea omni tempore unâ cum noſtro Fixarum Catalogo in promtu habeant, præſertim Nautis, & qui mari iter faciunt, qui Globos illos majores cœleſtes non ubique circumferre queunt. Quapropter utrumque hocce Hemiſphærium Aſtronomiæ Prodromo, in eoque exhibito Catalogo meo annecti poteſt, quò ſimul quilibet Aſtronomiæ Cultor & Fixarum Catalogum, & Globum aliquem in plano deſcriptum in promtu haberet, ex quo ſibi Stellas familiares reddere, eorumque nomina eò promtiùs poſſit addiſcere; pariterque ex illis Hemiſphæriis cujuscunque Fixæ magnitudinem cognoſcere: quippe differentia earum magnitudinis, ſicuti Catalogus exhibet, omni Induſtriâ, in dictis Hemiſphæriis ſunt deſignatæ.

Hemiſphæria cœleſtia maximum habent uſum.

Ex Hemiſphæriis Magnitudines Stellarum quoque addiſcuntur.

Habes itaque, Benevole Aſtroſophe, quæ breviter in Prooemio Firmamenti Sobieſciani, ſive Uranographiæ

Auctor Uranographiam Posteritati commendat.

nostræ attingere mihi proposueram, non dubitans quin à plurimis, præsertim à sincerâ Posteritate, hæ pagellæ sereno vultu accipiantur, quæ (id quod absque jactantiâ dictum esto) tanto labore & molestiâ, per tot annorum decades diu noctuque exantlato tandem, annuente singulari Divini Numinis Gratiâ, mihi enatæ sunt; in quod opus priusquam eò devenire potuerim, haud exiguam facultatum mearum partem insumsi, imò multam virium corporis atque valetudinis meæ jacturam feci; quibus tamen minimè indoleo, sed iterum iterumque Deo Directori Rerum omnium ex toto pectore humillimas ago gratias, quòd mihi tantum ardorem, & cupiditatem à teneris instillaverit, ut non solùm quales quales meas Operas Astronomicas feliciter inchoare licuerit, sed etiam ad eas ex voto continuandas, corporis atque animi vires benignissimè ac constantissimè concesserit, quò tandem dictas Opellas meas omnes, inter tot occupationes, curas & sollicitudines, tam privatas quàm publicas, inprimis verò interveniente ferali illo incendio, & latissimâ illâ meâ strage, felicissimè ad exoptatum finem ipsemet perducere potuerim: quæ ut in Gloriam Divinæ Majestatis, atque Sideralis Scientiæ commodum cedant, denuò animitùs precor.

Multo labore & sudore est acquisita.

Auctor agnoscit singularem Divinam Gratiam sibi concessam.

Votum Auctoris.

Aderunt sine omni dubio etiam Momi universa suggillantes.

Quicquid autem ejus rei sit, puto tamen nonnullos fore, qui omnes meas opellas, licet bonâ intentione susceptas, inque lucem editas suggillare, carpere atque perstringere ausint, præsertim illi, qui gloriari solent, se omnia sexagies posse perfectiora, & exactiora reddere, & qui omnia floccifaciunt & rejiciunt, quæcunque non ipsimet, vel eorum Asseclæ, aut Societate aliquâ conjuncti, invenerunt, elaborârunt, & ediderunt. Verùm enimverò, credas mihi, nullo id me dolore afficiet, nec opusculis meis quicquam derogabit, quæ vel invitis ipsis in pristino sunt permansura statu. Certè unicuique præstantiora in me-

Qui tamen non attendendi.

dium

dium proferre, qui poteſt, per me licet; verùm non nudis & glorioſis tantùm Verbis res agenda, ſed ipſo opere. Equidem haud parùm miror, quare nonnulli celeberrimi ac doctisſimi Viri, rebusque Aſtronomicis addictisſimi, qui nihil ampliùs negotii habent & habuerunt, quàm cœlum intueri, eique invigilare à plurimis jam annis, qui ſumptus ad res illas omnes non ex propriis facultatibus ſuis, ſed ſummorum Mecœnatum ærario, quando velint, haurire poſſunt, quibus Stellæ omnes æquè luminoſæ ac mihi fuerunt, quibus cœlum æquè patuit undique ac mihi, hactenus nihil quicquam præſtantius, correctiusve in eo Fixarum negotio, Erudito Orbi exhibuerint; cùm leviora potuiſſent intermittere, vel Sociis ſuis ea, ut perficerent, commendare, ipſi verò Catalogum Fixarum, tanquam partem præcipuam, & fundamentum totius Aſtronomiæ, aggredi debuiſſent.

Auctor miratur, cur alii non præſtantiora hactenus ediderint, quibus Cœlum pariter undique patuit, & qui in longè feliciori verſantur Statu.

Cùm igitur nemo adhuc poſt Tychonem, me, quoad reſtitutionem Fixarum Catalogi, prævenerit; dent alii Operam ſedulò, ſi poſſint, ut ſucceſſu temporis, longè præſtantiora perficiant & proferant. Interea iis, quæ laudatisſimi Prædeceſſores nobis reliquerunt, nec non hiſce noſtris, quæ Divina Benignitas, pro tenui noſtro modulo conceſſit, acquieſcamus, in hæc Verba erumpentes: Non nobis, non nobis, Domine, ſed Nomini Tuo ſit Gloria: Dignus es Domine DEUS noſter accipere Gloriam & Honorem, & Virtutem: quia Tu creaſti omnia, & propter Voluntatem Tuam ſunt & creata ſunt:

Apocalyp. IV. 11.

Cùm certiora hucusque nondum prodierint, hiſce acquieſcendum.

Soli DEO Gloria.

BIBLIOTEKA * KÓRNICKA *

Camelopardalus
Draco.
URSA MINOR
Draco.
Fig. A.
Latitudo.

Camelopardalus.

Draco.

URSA MINOR.

Polus Ecliptic æ B.

Draco.

Cassiopeja.

Cepheus.

Latitudo.

Fig. A.

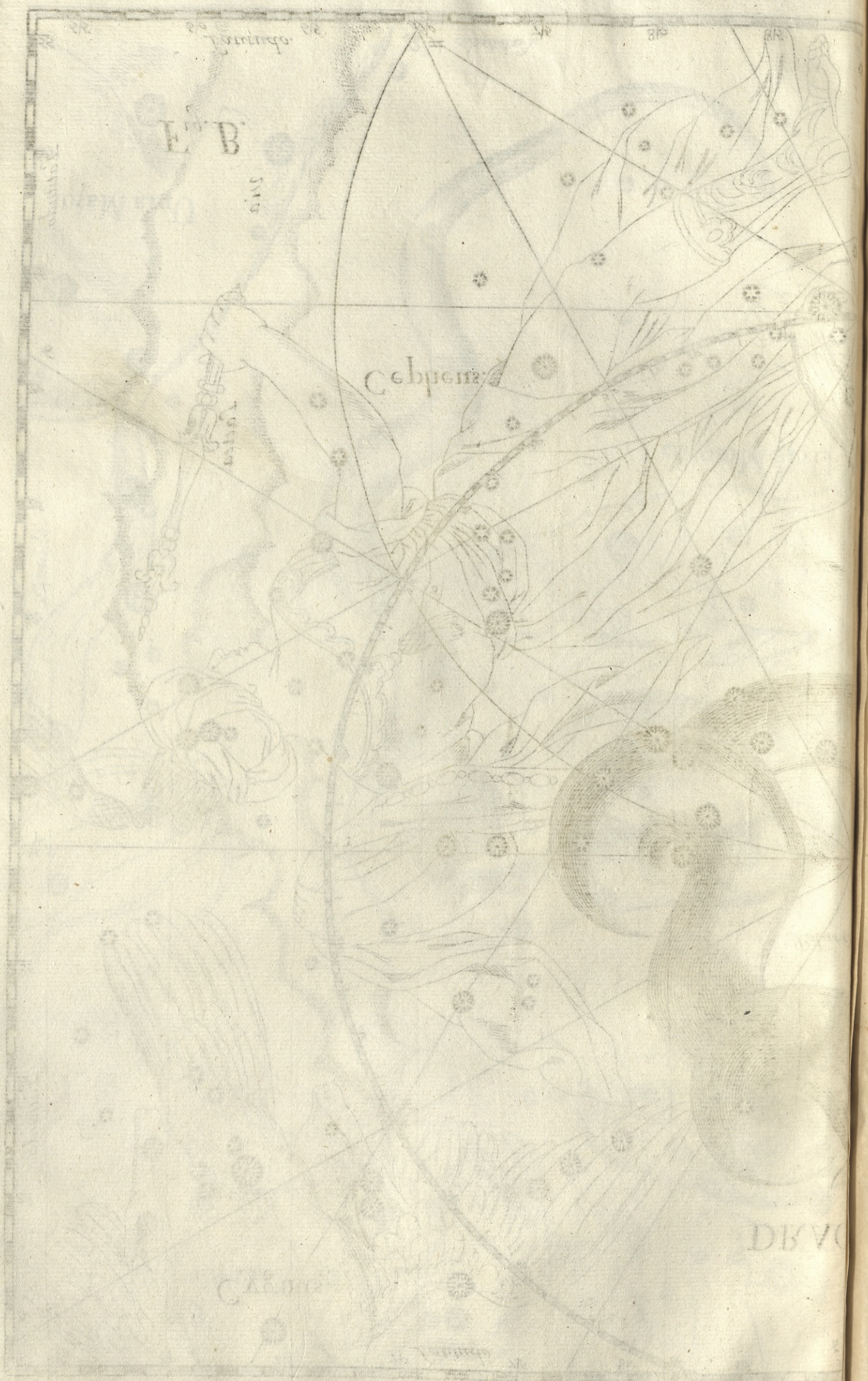

Cygnus.

DRACO.

Hercules.

Bootes.

Polus Ecliptica B.

Cepheus.

Ursa Minor.

Ursa Major.

Via Lactea

Latitudo.

Fig. B.

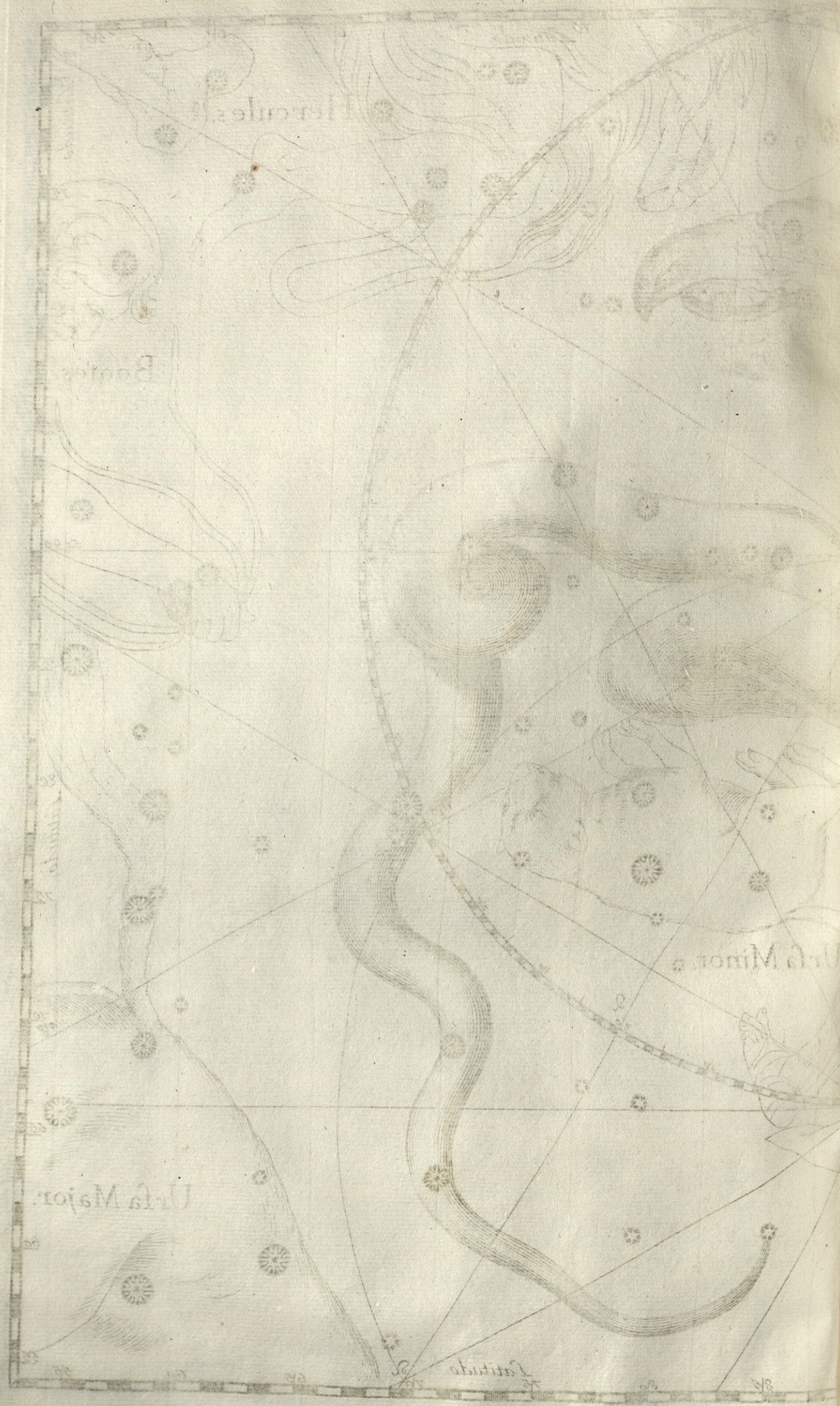
Hercules
Bootes
Urſa Minor.
Urſa Major.
Latitude

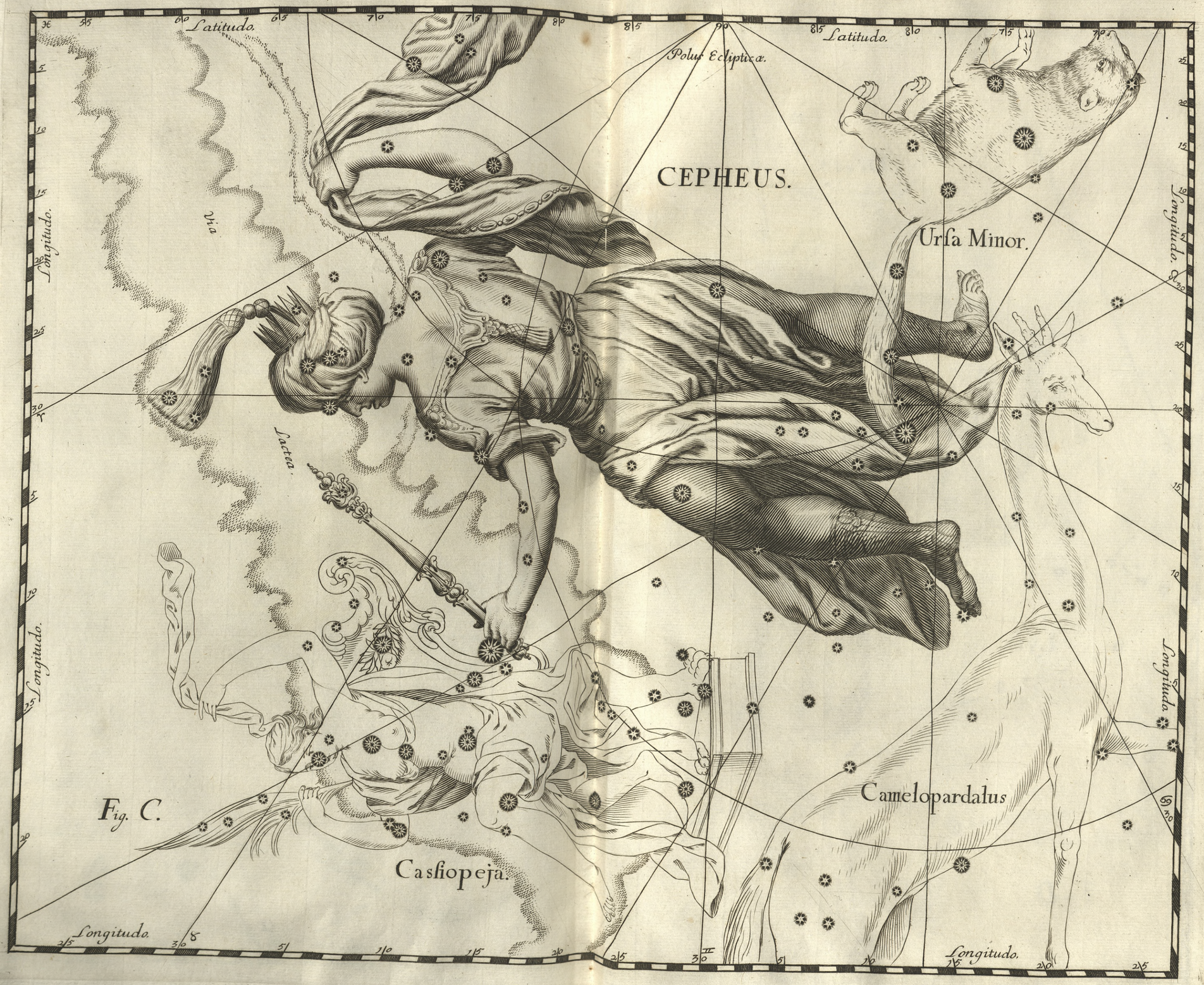

Latitudo.
Latitudo.
Polus Ecliptica.
CEPHEUS.
Ursa Minor.
Via
Lactea.
Longitudo.
Longitudo.
Longitudo.
Longitudo.
Longitudo.
Fig. C.
Cassiopeja.
Camelopardalus

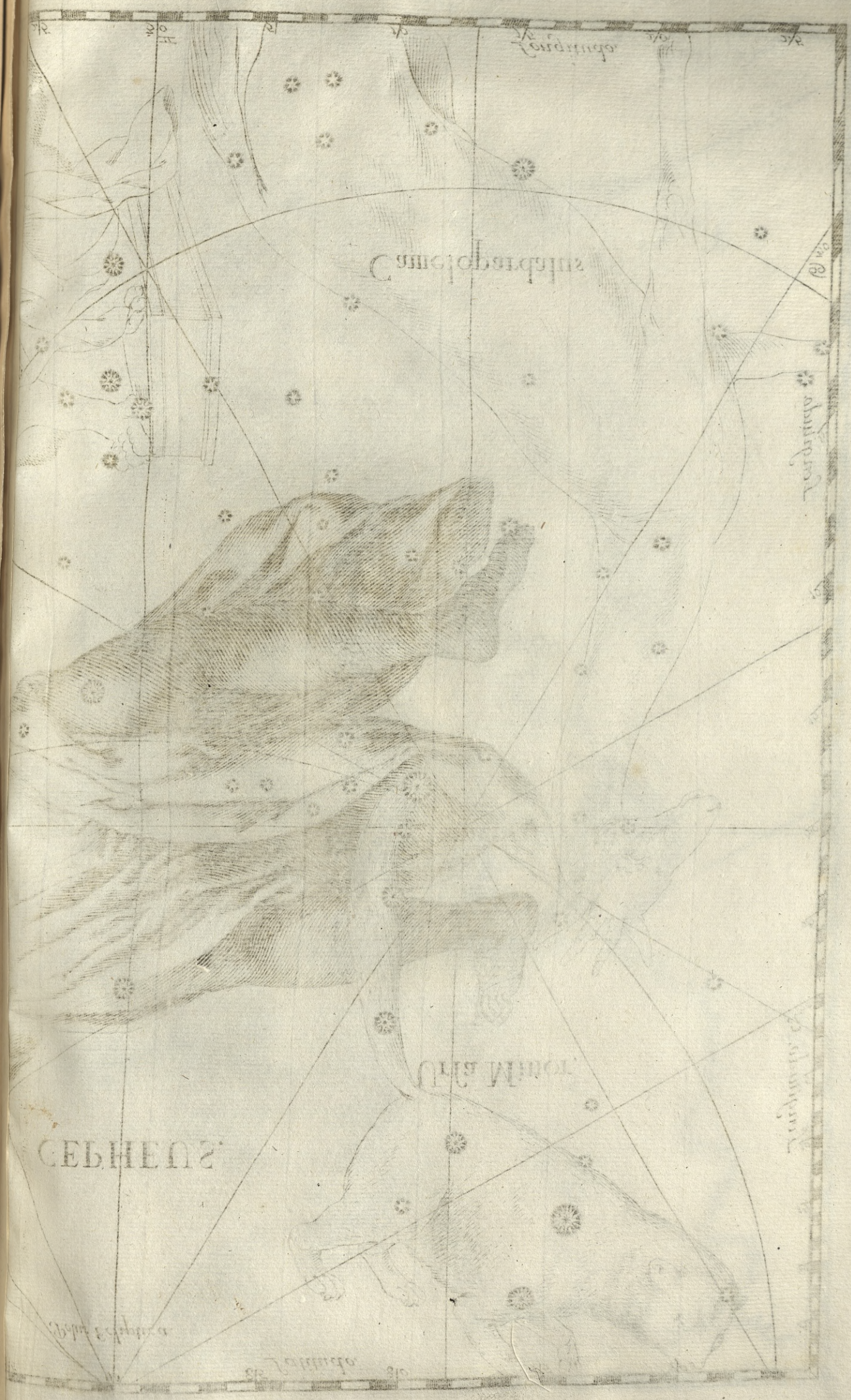
CEPHEUS

Eᵈ D
Γλυκ
Dlsco

Draco.

URSA MAJOR.

Asterion.

Chara.

Lynx.

Leo Minor.

Coma Berenices.

Fig. D.

Longitude
Asterion.
Chara.
Leo Minor
Coma Berenices.

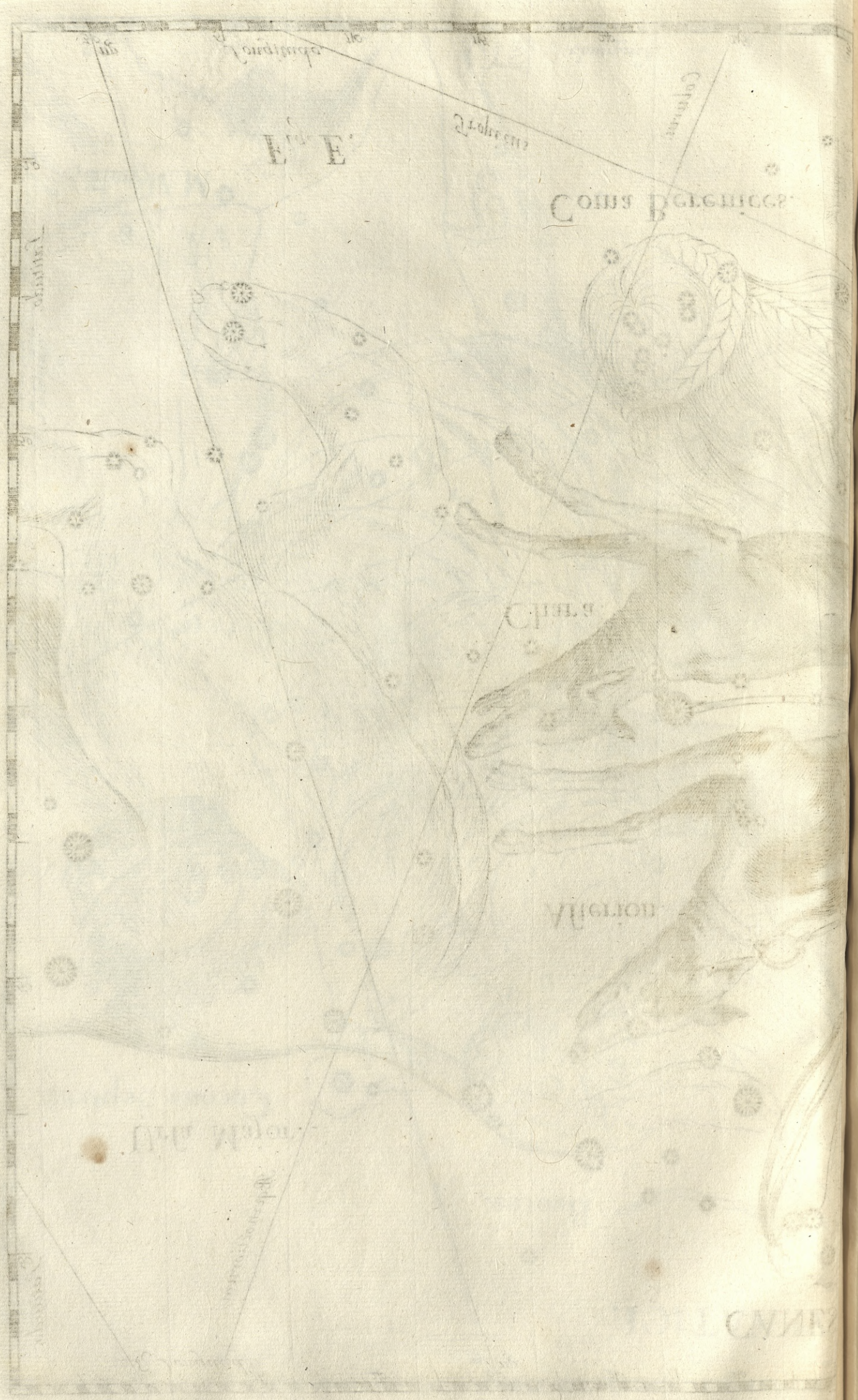

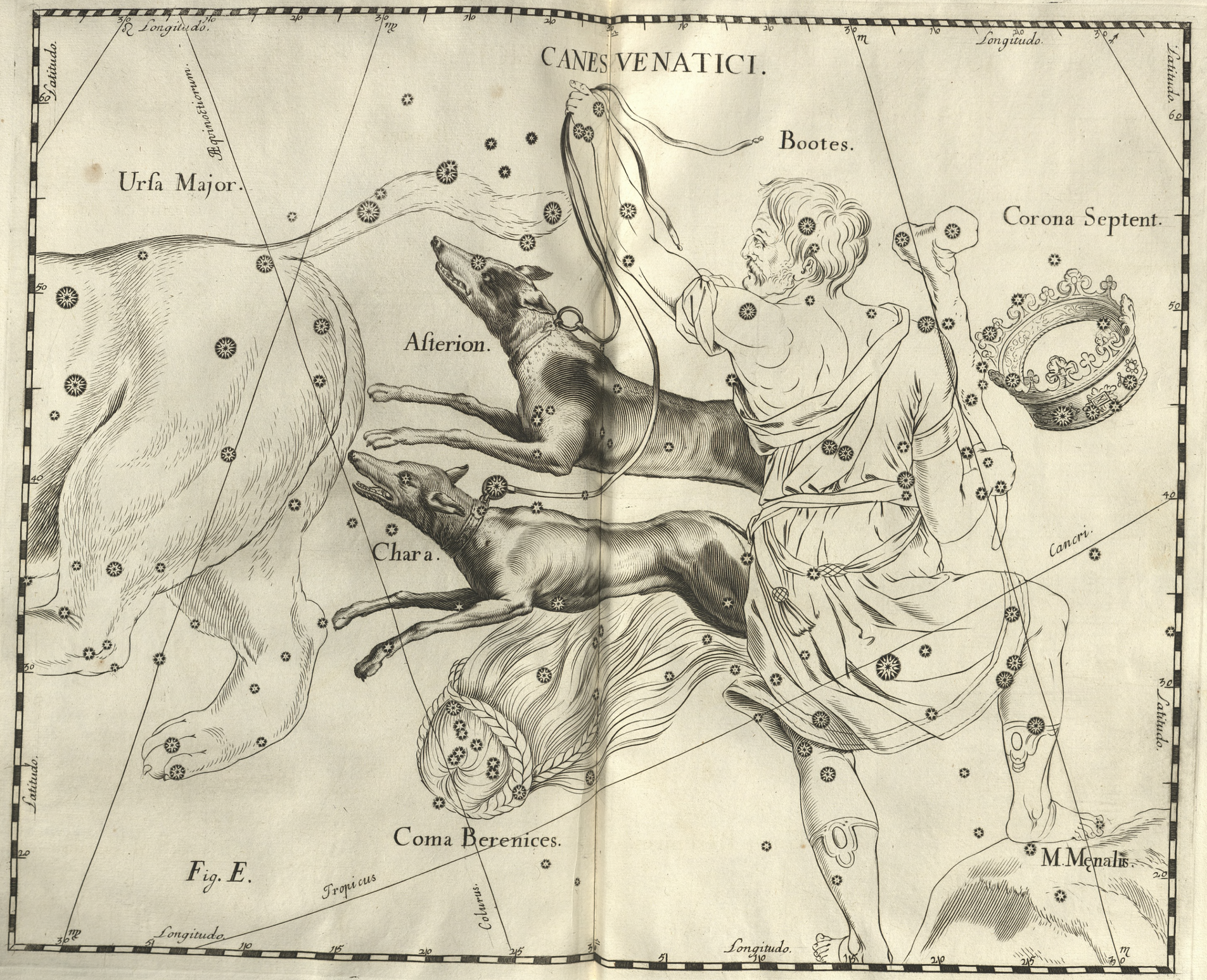
CANES VENATICI.
Ursa Major.
Bootes.
Corona Septent.
Asterion.
Chara.
Coma Berenices.
M. Menalis.
Fig. E.
Longitudo.
Latitudo.
Aequinoctiorum.
Tropicus
Colurus.
Cancri.

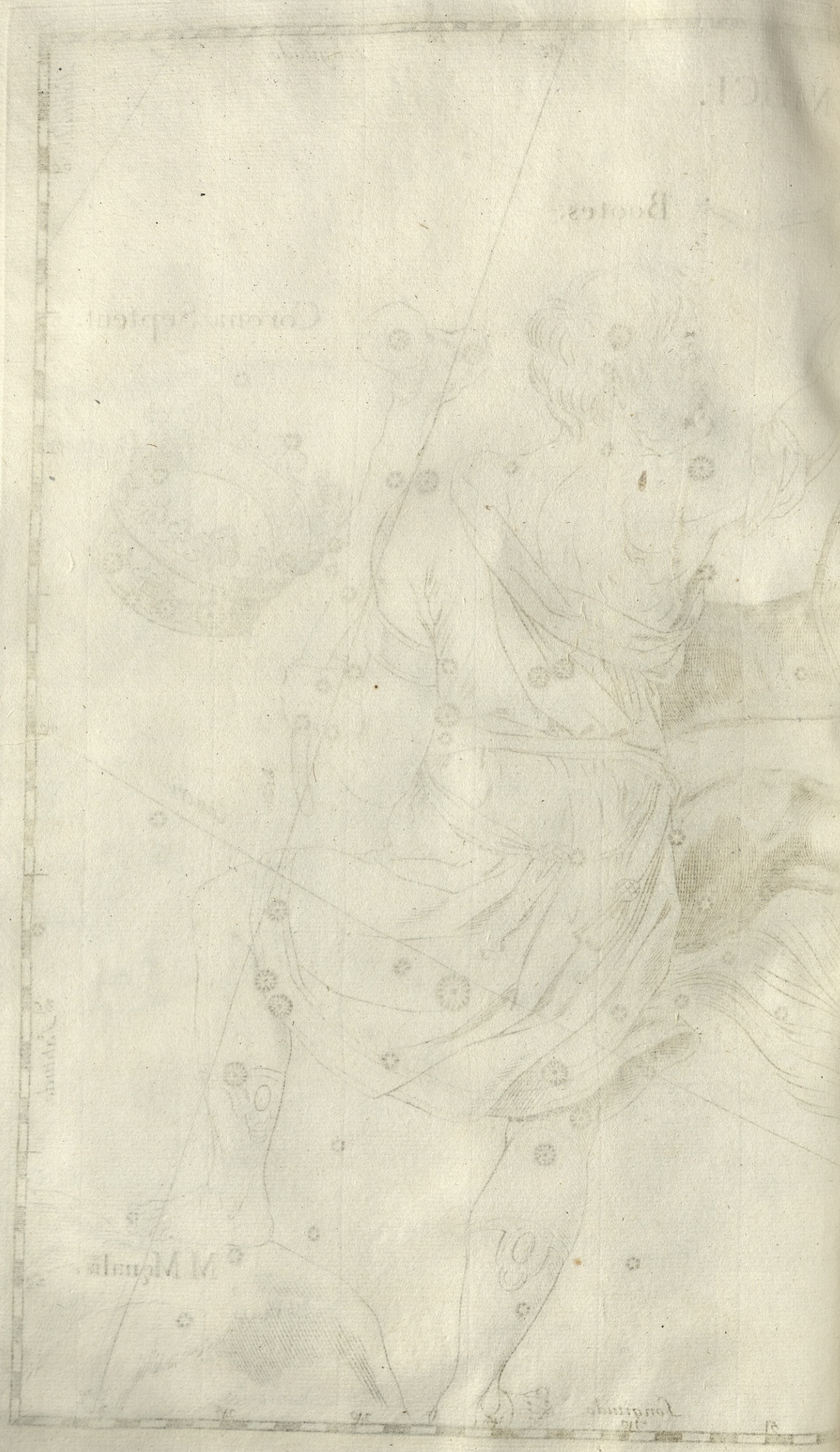

Longitudo.

Latitudo.

Æquinoctiorum.

Ursa Major.

Asterion.

Chara.

COMA BERENICES.

Tropicus

Coluros

BOOTES.

Corona.

Hercules.

Cancri.

Serpens.

MONS MÆNALIUS.

Fig. F.

Bootes.

CORONA.

Hercules.

Serpens.

Tropicus

Cancri.

Fig. G.

COLONA BOLOGNINA
HERCULES

HERCULES

Lyra.

Cygnus

Corona Borealis.

Vulpecula.

Anser.

Cerberus.

Lactea.

Sagitt.

Serpens.

Via

Serpentarius

Aqvila.

Longitudo.

Latitudo.

Fig. H.

Cerperus.
Hercules.
Draco

Draco.

LYRA.

Hercules.

Cygnus.

Lacerta.

Cerberus.

Anser.

Vulpecula.

Via Lactea.

Latitudo.

Longitudo.

Fig. I.

Anter
Vulpecula
Cygnus

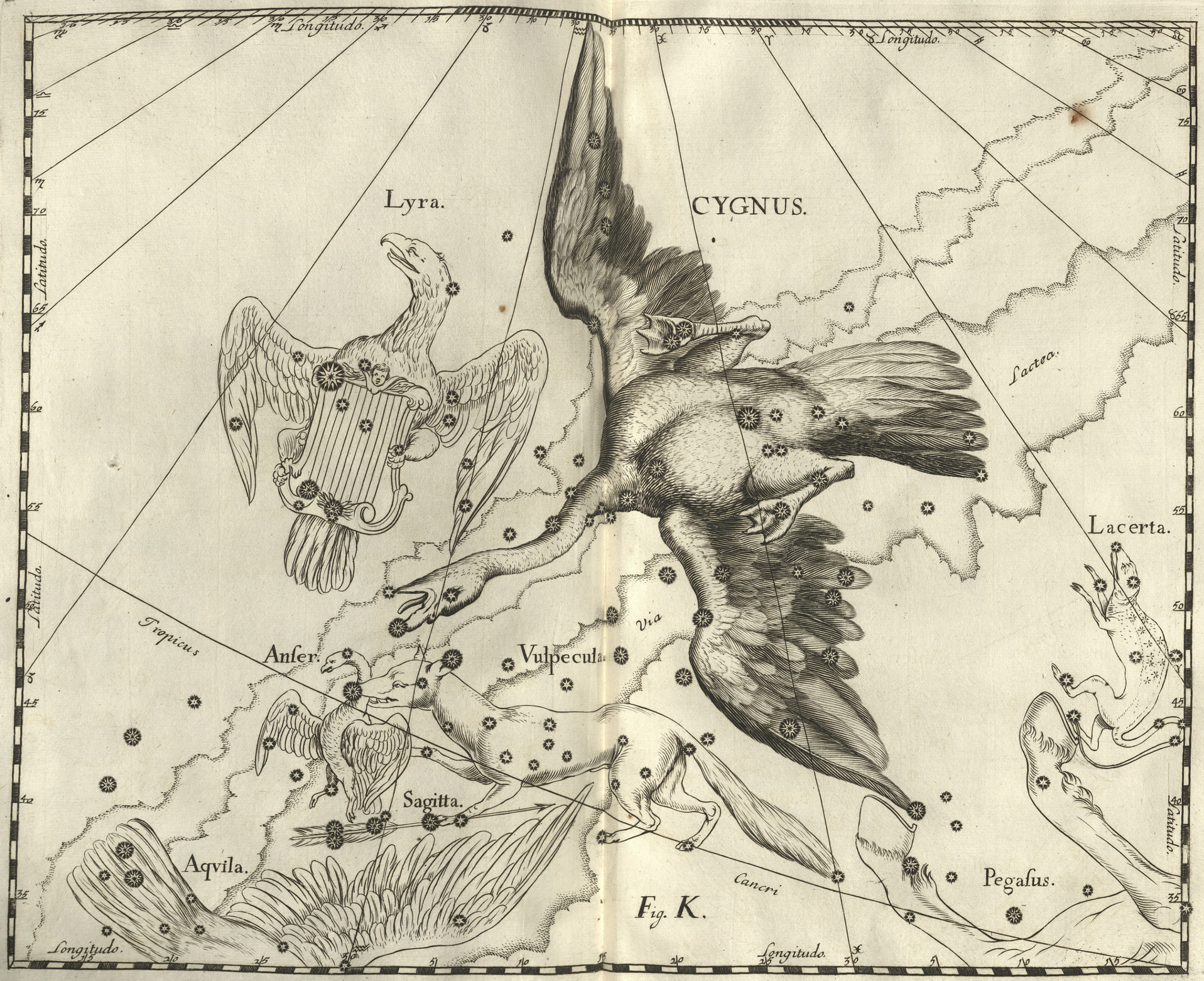
Longitudo.
Latitudo.
Lyra.
CYGNUS.
Lactea.
Lacerta.
Tropicus
Anser.
Vulpecula.
Via
Sagitta.
Aqvila.
Cancri
Pegasus.
Fig. K.

Longitudo.

Lyra.

Hercules.

Cygnus.

Tropicus

ANSER. VULPECULA.

Latitudo.

Lactea.

Cerberus.

Sagitta.

Pegasus

Via

Cancri.

Aqvila.

Delphinus.

Fig. L.

Serpens.

Eqvuleus.

Antinous.

Longitudo.

Cygnus.

Lacta.

Via.

Latitudo.

Longitudo.

LACERTA five STELLIO.

Cepheus.

Cassiopeja.

Andromeda.

Pegasus.

Fig. M.

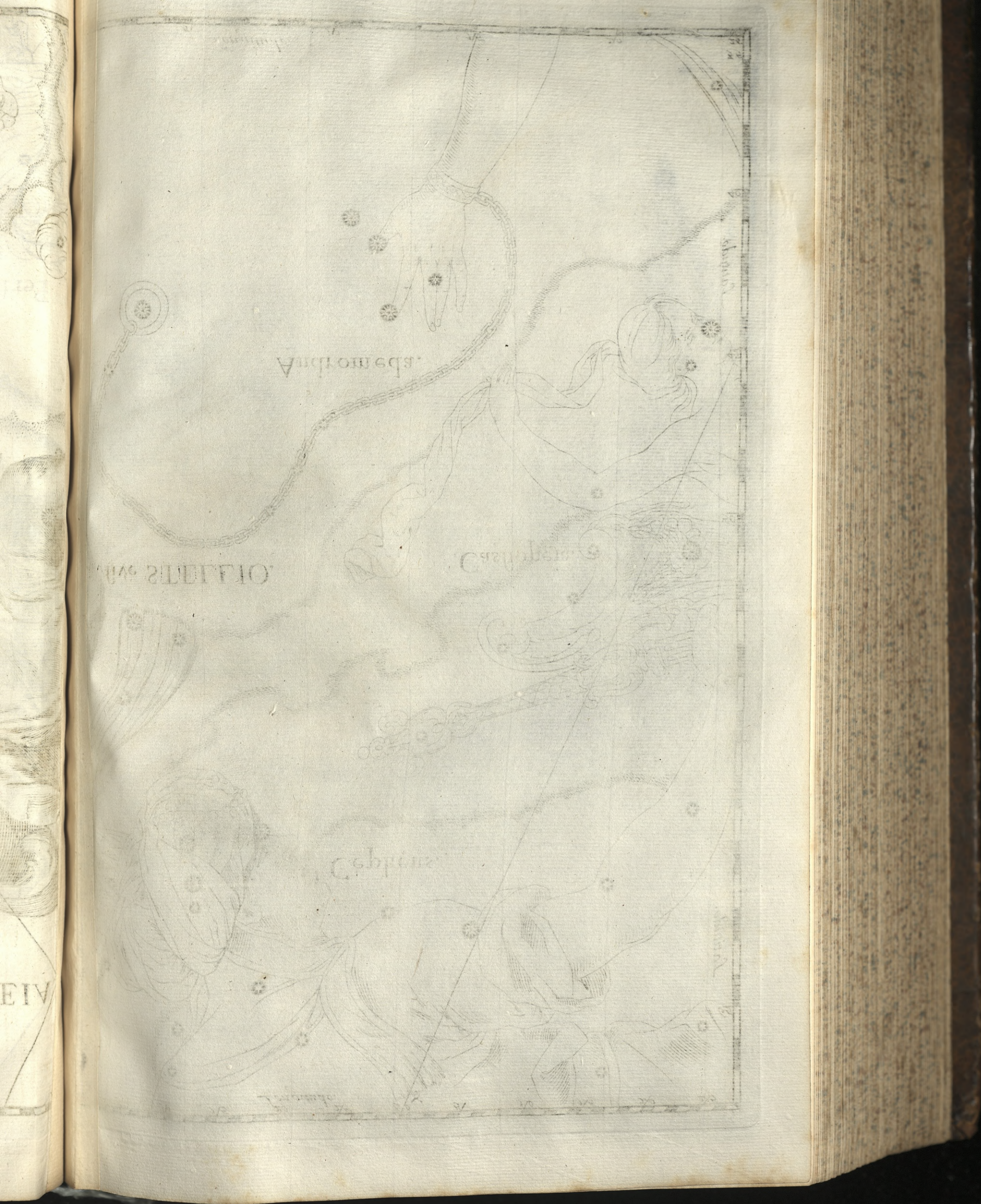

CASSIOPEIA

CASSIOPEIA

Perseus.

Andromeda.

Camelopardalus.

Via Lactea.

Aequinoctiorum.

Coluris

Fig. N.

Longitudo.

Latitudo.

Cepheus.

Casliopeja.

Perseus.

CAMELO PARDALUS.

Ursa Minor.

Draco

Ursa Major.

Lynx.

Fig. O.

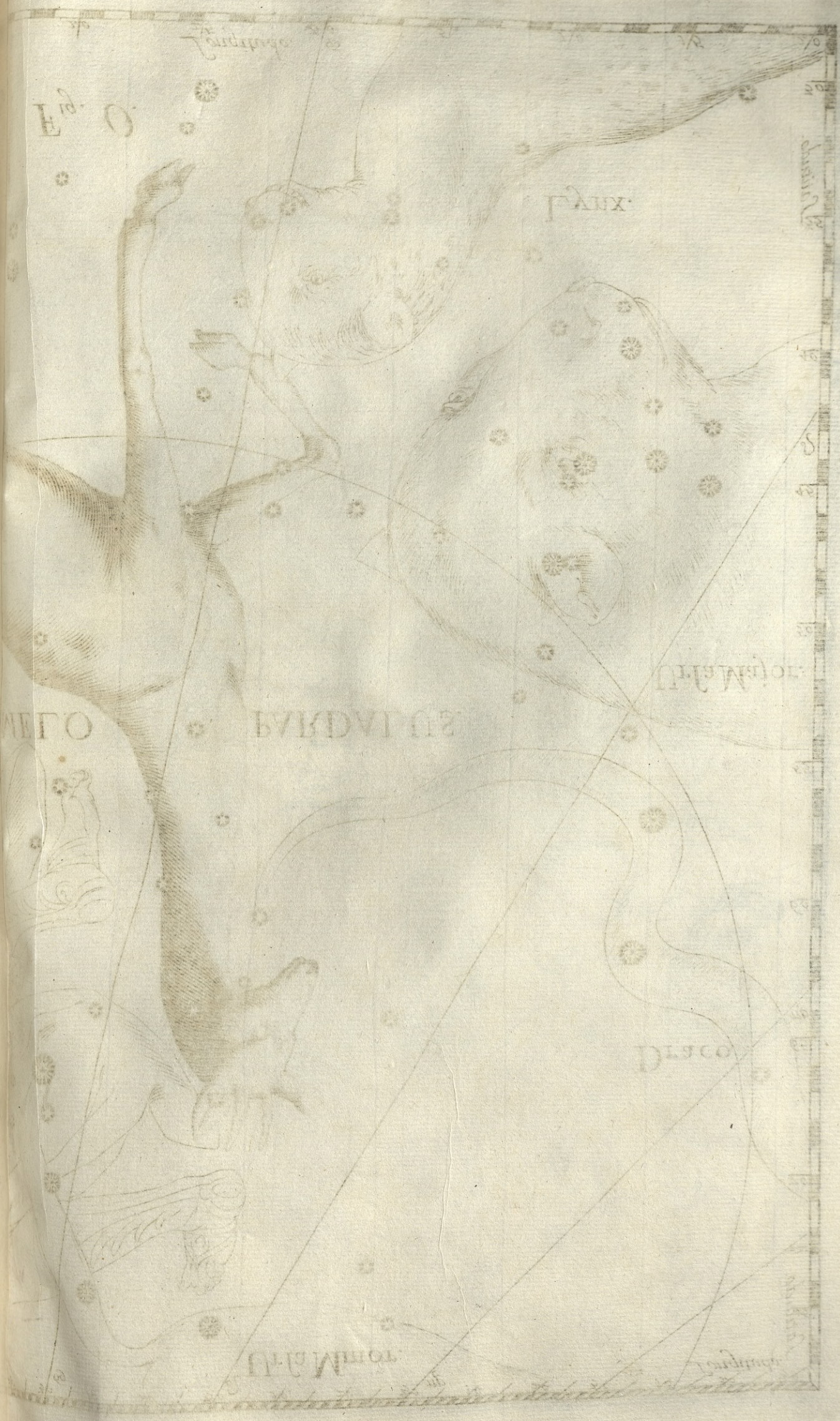

Hercules.

Bootes.

Latitudo.

SERPENS

Mons Menalus.

Æquator.

Longitudo.

Cerberus.

Anser.

SERPENTARIUS.

Aquila.

Antinous.

Sobiescianum Scutum.

Libra.

Ecliptica.

Sagittarius.

Fig. P.

Scorpius.

Longitude
Anser.
Cerberus.
Aquila.
SERPENTARIUS.
Equator
Antinous.
Sobiescianum
Scutum.
Sagittarius.
Ecliptica
Longitude

SERENISSIMO, POTENTISSIMO
AC INVICTISSIMO IOHANNI III
REGI POLONIARVM,

Sideris hujus novi Gedam nuper detecti, mq; numerum reliqvorum Astrorum in sempiternam SACRATISSIMÆ REGIÆ MAJESTATIS Memoriam atq; Gloriam relati, qvalem qvalem hanc Delineationem devotissimo ac submississimo animo offert atq; consecrat.

SACRATISSIMÆ SUÆ
MAJESTATIS.

Humillimus ac Subjectissimus
J. Hevelius.

Serpentarius.

Serpens.

SCUTUM SOBIESCIAN.

SAGITTARIUS.

Sagitta.

Aqvila.

Vulpecula.

Delphinus.

Antinous.

AQUARIUS.

CAPRICORNUS.

Longitudo.

Latitudo.

Ecliptica.

Fig. Q.

Andreas Stech pinxit.

Can. de la Haye Sculp.

Longitudo.

Latitudo.

Tropicus Caper.

Cerberus.

Lactea.

Via

Serpentarius.

AQVILA.

Serpens.

Æquator

Sobiesc. Scutum.

INRI

Sagittarius.

Fig. R.

Vulpecula

Sagitta.

Cancri.

Delphinus.

Æquator.

Eqvuleus.

ANTINOUS

Capricornus.

Longitudo.

Latitudo.

Tropicus

Cygnus.

Vulpecula.

Anser.

SAGITTA.

DELPHINUS.

Cancri.

Aqvila.

EQVULEUS.

Pegasus.

Antinous.

Aqvarius.

Fig. S

Longitude
Vulpecula.
Delphinus.
PEGASUS.
Equuleus.
Aquarius.
Ecliptica.

Vulpecula.

Tropicus

Delphinus.

PEGASUS.

Andromeda.

Longitudo.

Latitudo.

Cancri.

Æquinoctiorum.

Colurus

Æquator.

Eqvuleus.

Aqvarius.

Ecliptica.

Fig. T.

Piscis Austrinus.

Linum Austrinum.

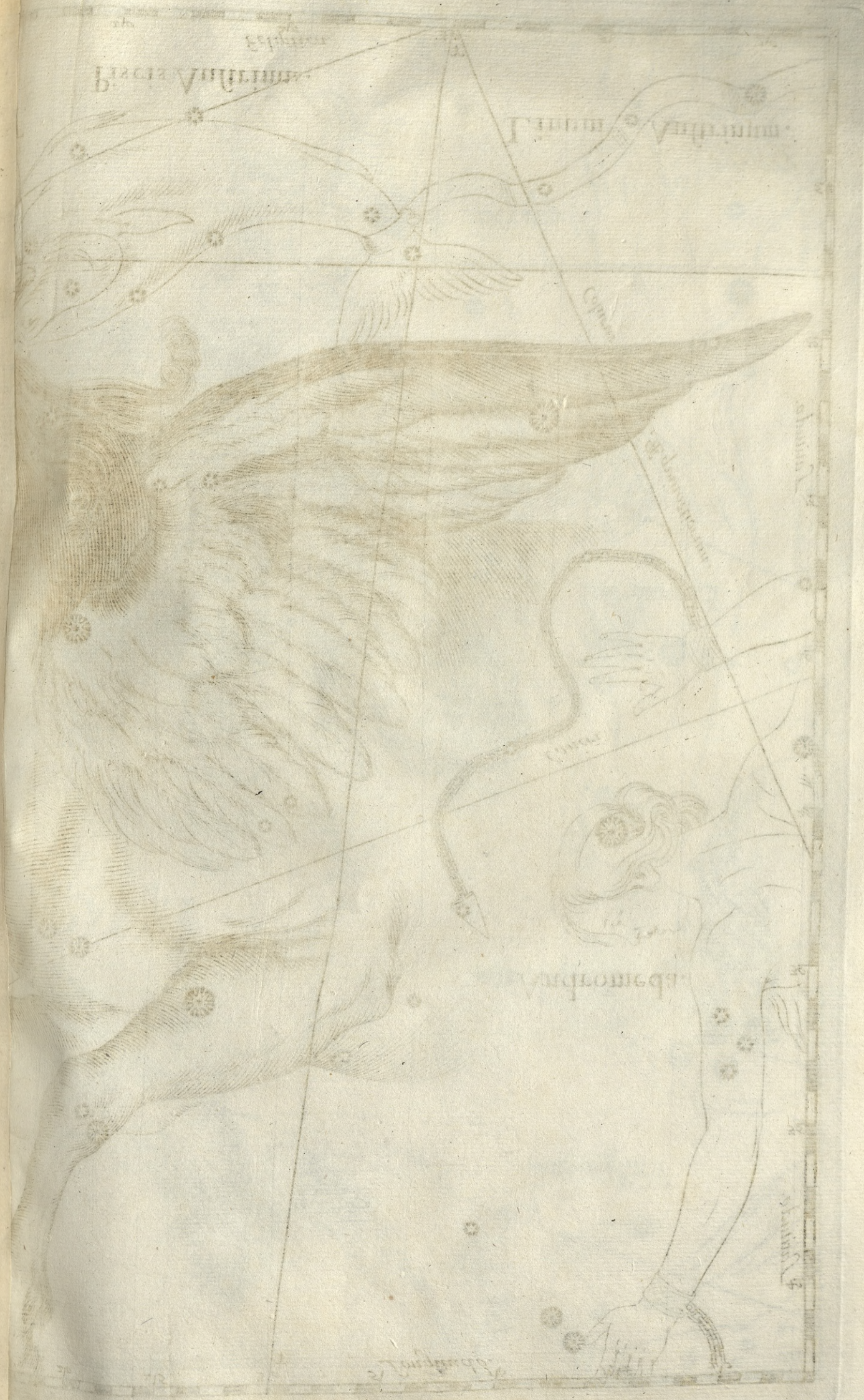

Cassiopea
Andromeda
Pegasus

Pegasus.

ANDROMEDA.

Cassiopeja.

Tropicus

Æquinoctiorum.

Triangulum Majus.

Triangulum Minus.

Boreus Piscis.

Coluras

Cancri.

Fig. V.

Aries.
Mars.
Musca.
Triangulum
Mensis.
Andromeda.
Cassiopeia.
PERSEUS.

Cassiopeja.

PERSEUS.

Andromeda.

Triangulum Majus.

Minus.

Musca.

Aries.

Camelopardalus.

Auriga.

Via Lactea.

Taurus.

Fig. W.

Longitudo.

Latitudo.

Aurigæ.
Camelopardalus

Perseus.

Camelopard

AURIGA.

Lynx.

Taurus.

Gemini.

Tropicus

Via Lactea.

Ecliptica.

Ecliptica.

Longitudo.

Latitudo.

Fig. X. Cancri.

Camelopardalus.

Auriga.

Fig I.

Camelopardalus.

Ursa Major.

LYNX.

Auriga.

Leo Minor.

Gemini.

Cancer.

Longitudo.

Latitudo.

Fig. Y.

Longitudo.

Latitudo.

Ursa Major.

Lynx.

LEO MINOR.

Chara.

Gemini.

Cancer.

Leo Major.

Tropicus Cancri.

Ecliptica.

Fig. Z.

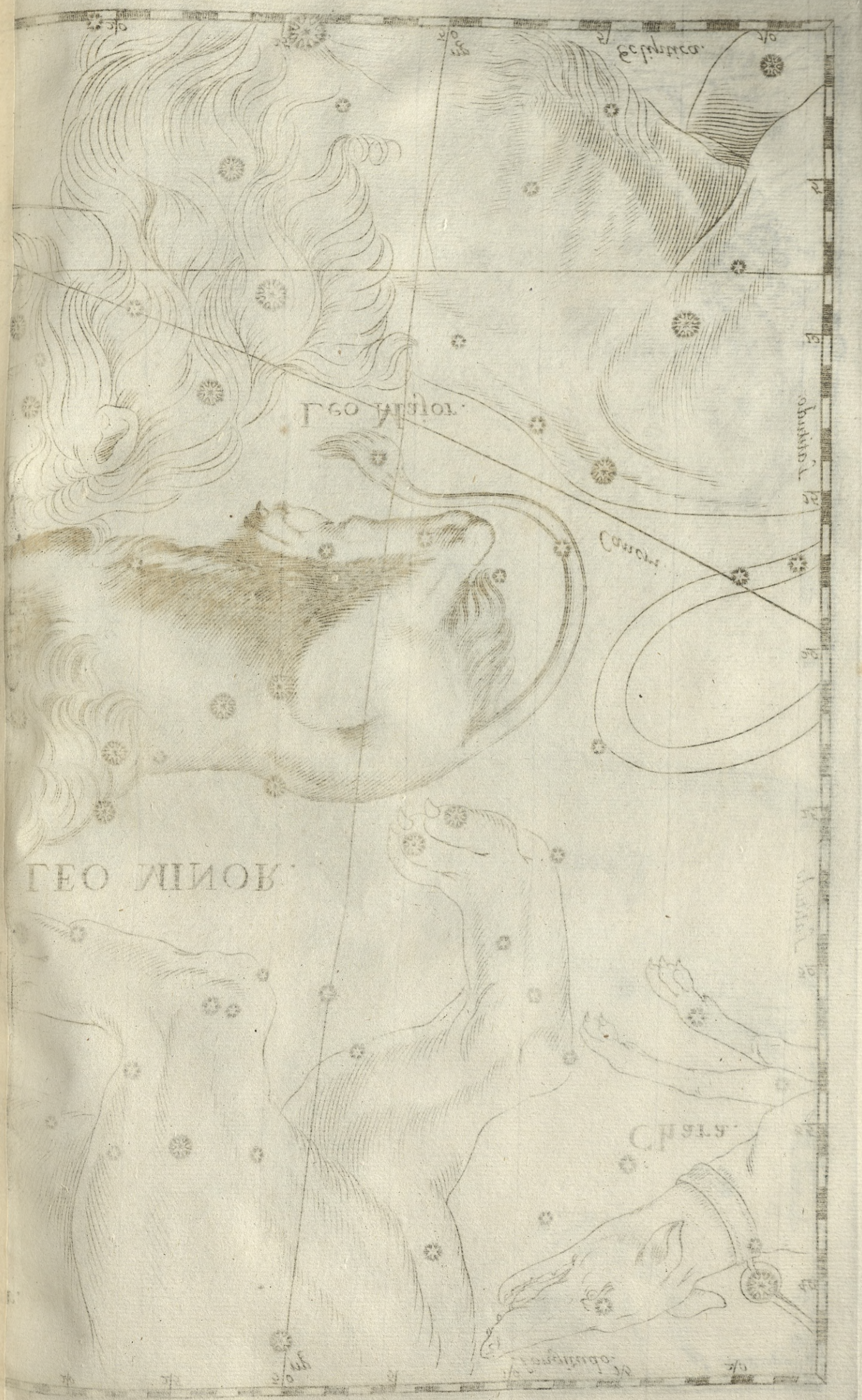
ГЕО МИНОР

Andromeda.

Perseus.

TRIANGULUM MAJUS

MINUS.

MUSCA.

Piscis Boreus.

Taurus.

Aries.

Linum Boreum.

Fig. AA.

Longitudo.

Latitudo.

Ecliptica.

Proticus

Cancri.

Perseus.
MUSCA.
Taurus.

Longitudo.

Majus.

Perseus.

Piscis Boreus.

Minus

Musca.

Tropicus

Latitudo.

ARIES.

Cancri.

Linum Boreum.

Ecliptica.

Linum Australinum.

Taurus.

Cetus.

Fig. BB.

TAVRVS
ARIES
PERSEVS

Longitudo.

Latitudo.

Perseus.

Musca.

TAURUS.

Auriga.

Longitudo. 69.

Latitudo.

Tropicus.

Aries.

Ecliptica.

Cancri.

Ecliptica.

Via

Gemini.

Cetus.

Orion.

Lactea.

Latitudo.

Latitudo.

Longitudo.

Longitudo.

Longitudo.

Fig. CC.

ORION
TAURUS
GEMINI
ARIES

Eid. DD.
Orion
Monocelos
Aurigo
Cancer
Gemini

Longitudo.

Latitudo.

Auriga.

GEMINI.

Castor.

Pollux.

Lynx.

Cancri.

Cancer.

Trop.

Ecliptica.

Via Lactea.

Orion.

Monoceros.

Canis minor.

Hydra.

Fig. DD.

Longitudo.

Lynx.

Gemini.

CANCER.

Castor.

Pollux.

Latitudo.

Tropicus

Ecliptica.

Cancri.

Leo minor.

Leo major.

Monoceros

Canis minor.

Hydra.

Sextans.

Fig. EE.

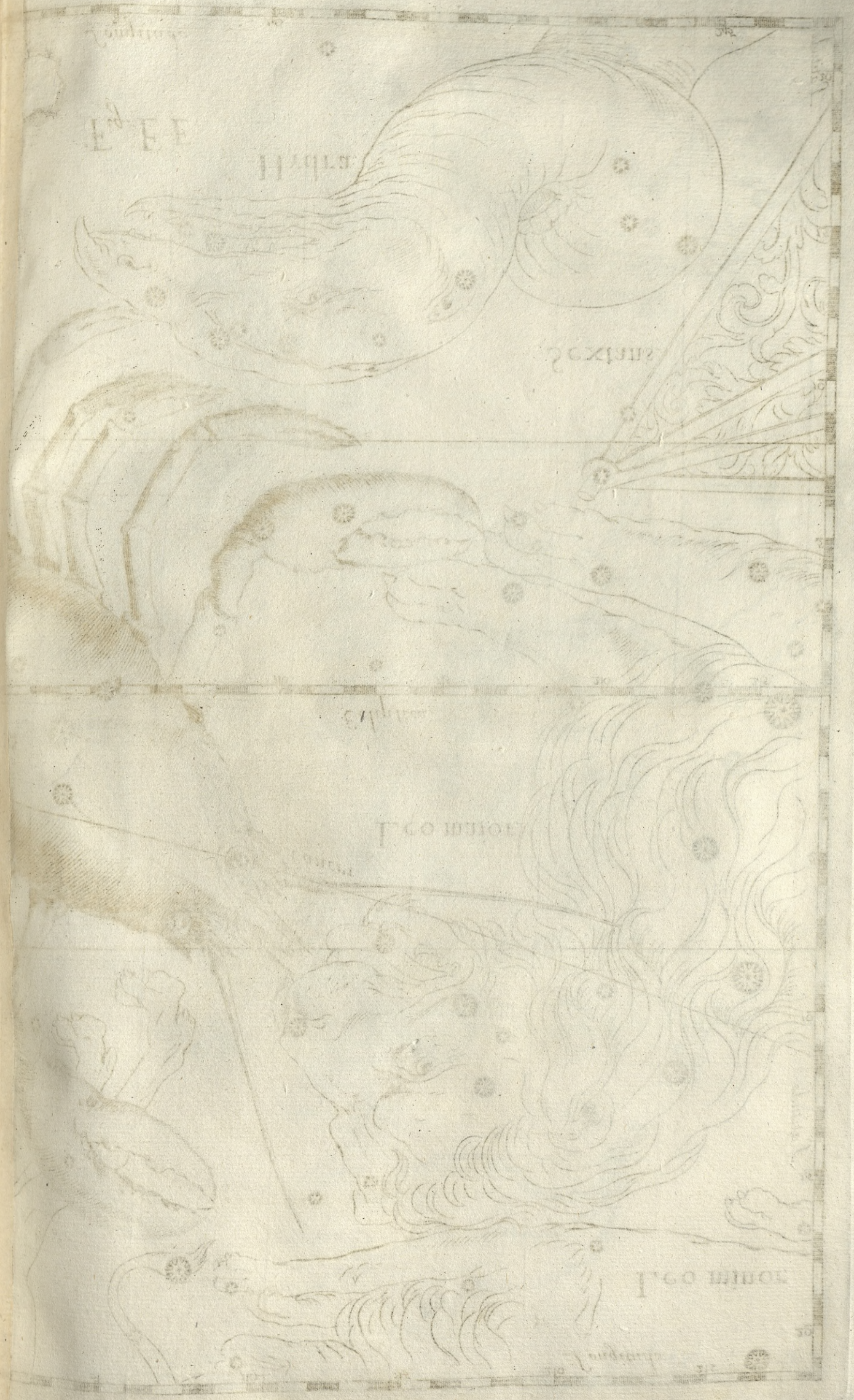

Longitudo.

Leo minor.

Lynx.

Cancri.

LEO

Latitudo.

Tropicus

Cancer.

Virgo.

Ecliptica.

Ecliptica.

Æquator.

Crater.

Hydra.

Uraniæ
Sextans.

Æquator.

Fig. FF.

Longitudo.

Longitudo.

HYDRA
CRATER
CORVUS
ARGO

Longitudo.
Bootes.
Mons Męnalus.
VIRGO.
Latitudo.
Æqvnoctiorum.
Æquator
Leo.
Libra.
Ecliptica.
Æquator.
Colurus.
Scorpius.
Corvus.
Crater.
Hydra.
Capricorni.
Hydra.
Centaurus.
Tropicus
Longitudo.

Fig. GG.

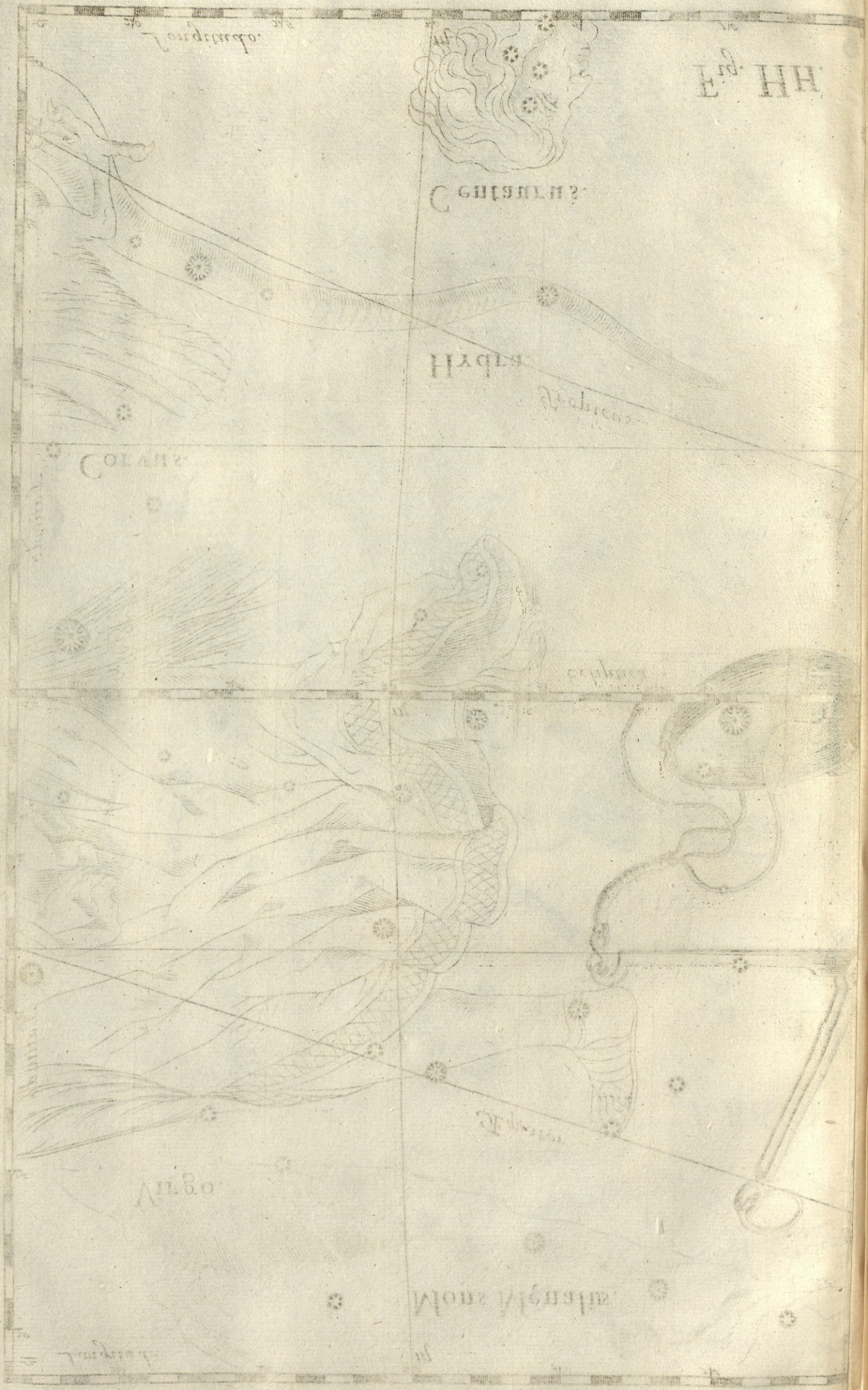

Longitudo.

Mons Męnalius.

Virgo.

Æquator.

Æquator

LIBRA.

Serpentarius.

Longitudo.

Latitudo.

Latitudo.

Ecliptica.

Ecliptica.

Capricorni.

Corvus.

Tropicus

Hydra.

Scorpius.

Centaurus.

Lupus.

Fig. HH.

Longitudo.

Longitudo.

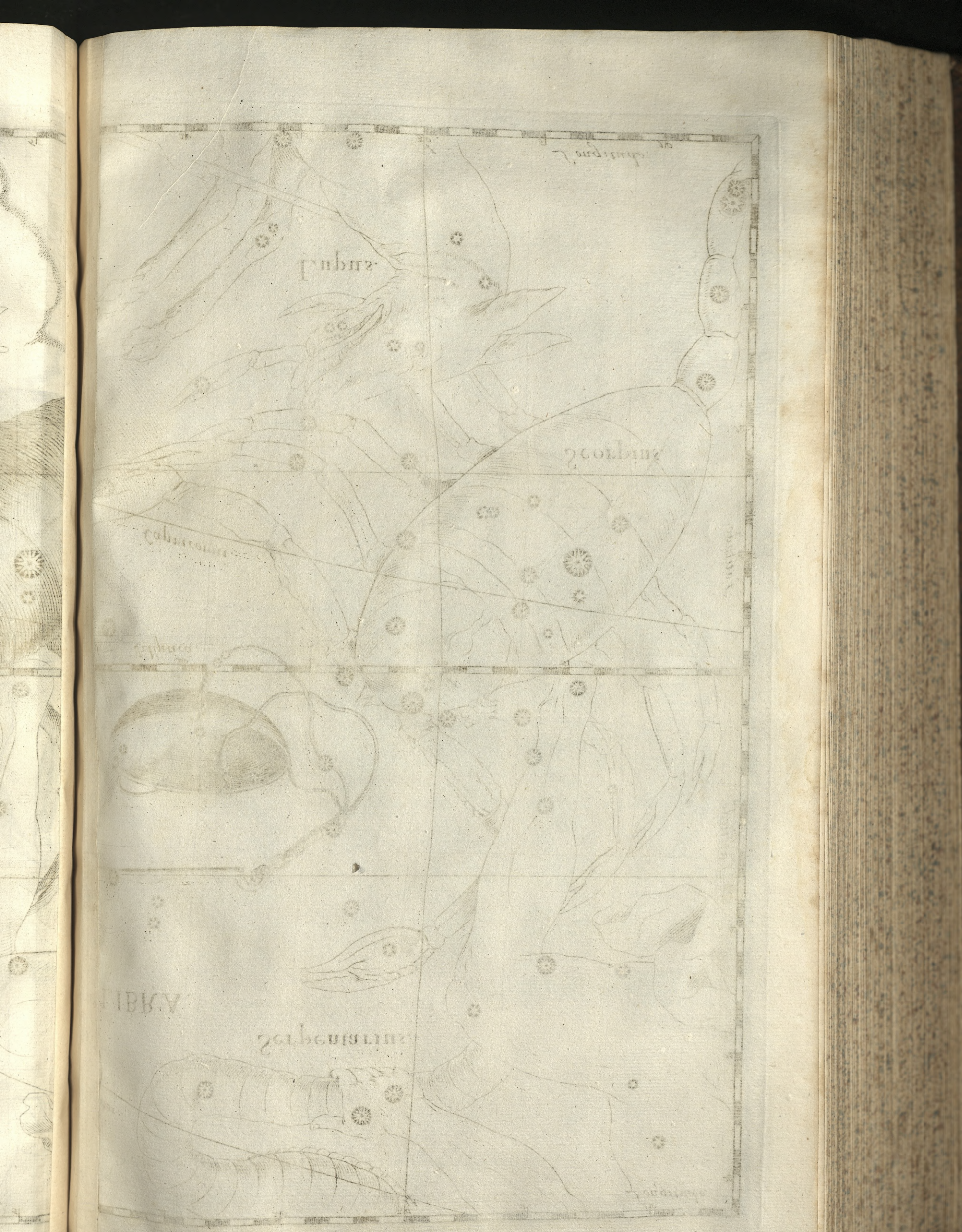

Longitudo.
M. Menalis
Serpentarius.
Latitudo.
Libra.
SCORPIUS.
Via
Ecliptica.
Capricorni.
Tropicus
Lactea.
Sagittarius.
Lupus.
Longitudo.

Fig. II.

Longitudo.

Scutum

Sobiescianū.

Antinous.

SAGITTARIUS.

Capricornus.

Via

Latitudo.

Ecliptica.

Tropicus

Capricorni.

Lacta.

Scorpius.

Corona Australis.

Fig. KK.

CAPRICORNUS.
AQUARIUS.

CAPRICORNUS.

Longitudo.

Antinous.

CAPRICORNUS.

Latitudo.

Aquator.

Eqvuleus.

Aquarius.

Pegasus.

Latitudo.

Ecliptica.

Tropicus.

Sagittarius.

Piscis Notius.

Capricorni.

Ecliptica.

Latitudo.

Longitudo.

Longitudo.

Fig. LL.

Capricornus
Aquarius
Aquila
Antinous
Delphinus

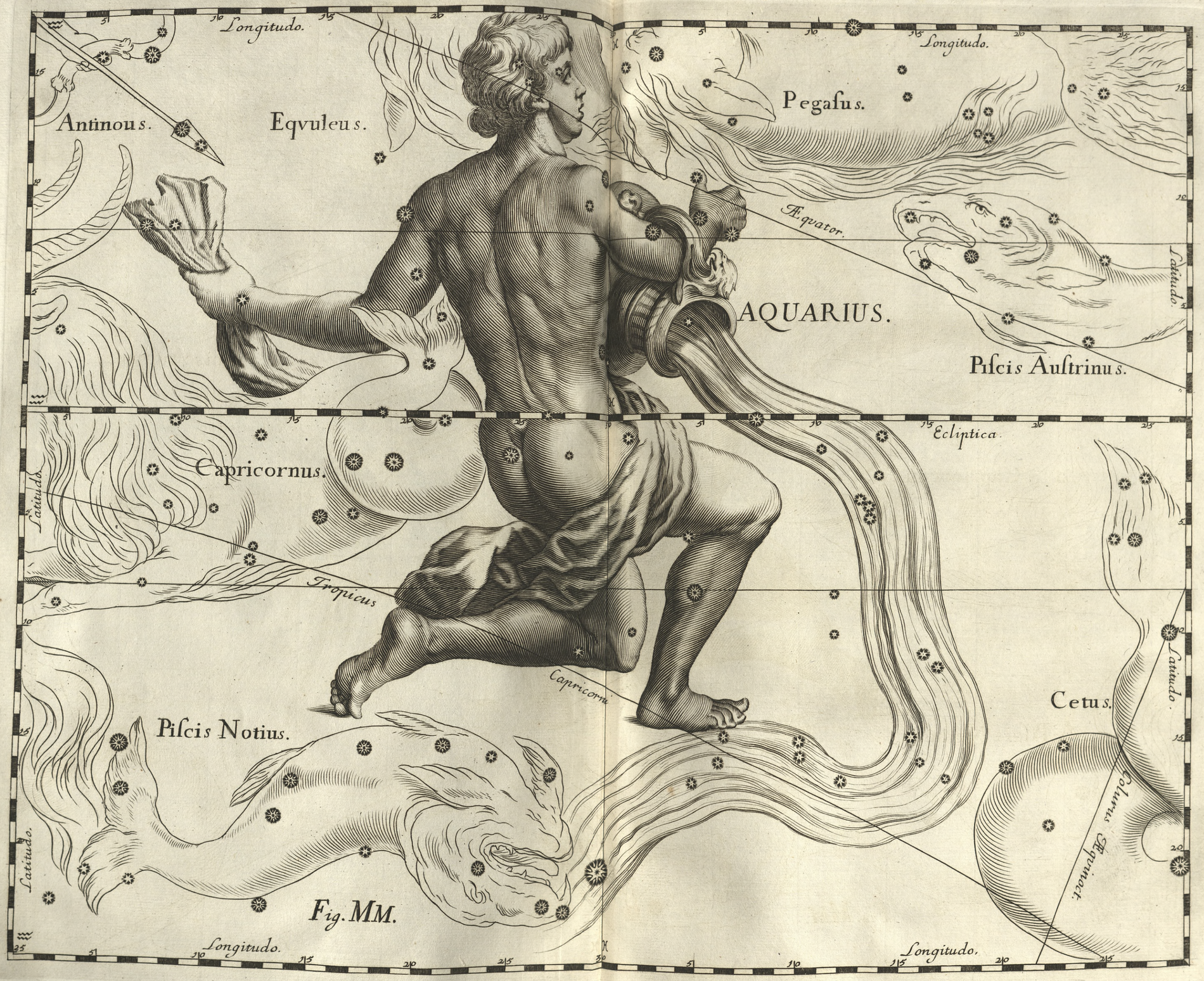
Longitudo.
Antinous.
Eqvuleus.
Pegasus.
Æquator.
AQUARIUS.
Piscis Austrinus.
Latitudo.
Ecliptica.
Capricornus.
Tropicus
Capricorni
Piscis Notius.
Cetus.
Colurus Æquinoct.
Fig. MM.

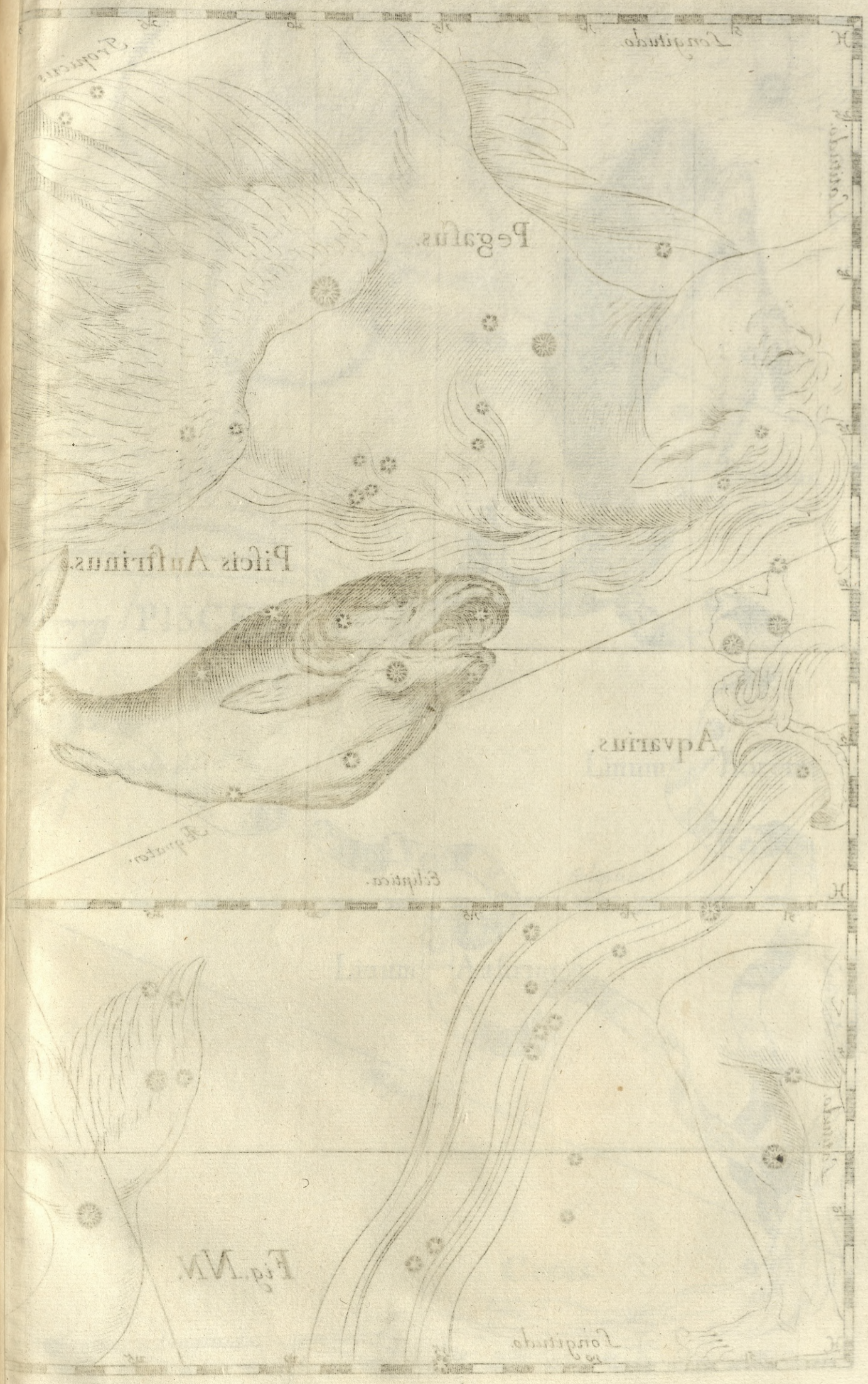
Longitudo
Pegasus.
Piscis Austrinus.
Aquarius.
Aequator.
Ecliptica.
Fig. NN.
Longitudo

Longitudo.

Latitudo.

Tropicus

Pegaſus.

Piſcis Auſtrinus.

PISCES.

Andromeda.

Cancri.

Equinoct.

Piſcis Boreus.

Aqvarius.

Æqvator

Ecliptica.

Colurus

Linum Boreum.

Linum Auſtrinum.

Æqvator.

Ecliptica.

Latitudo.

Cetus.

Longitudo.

Fig. NN.

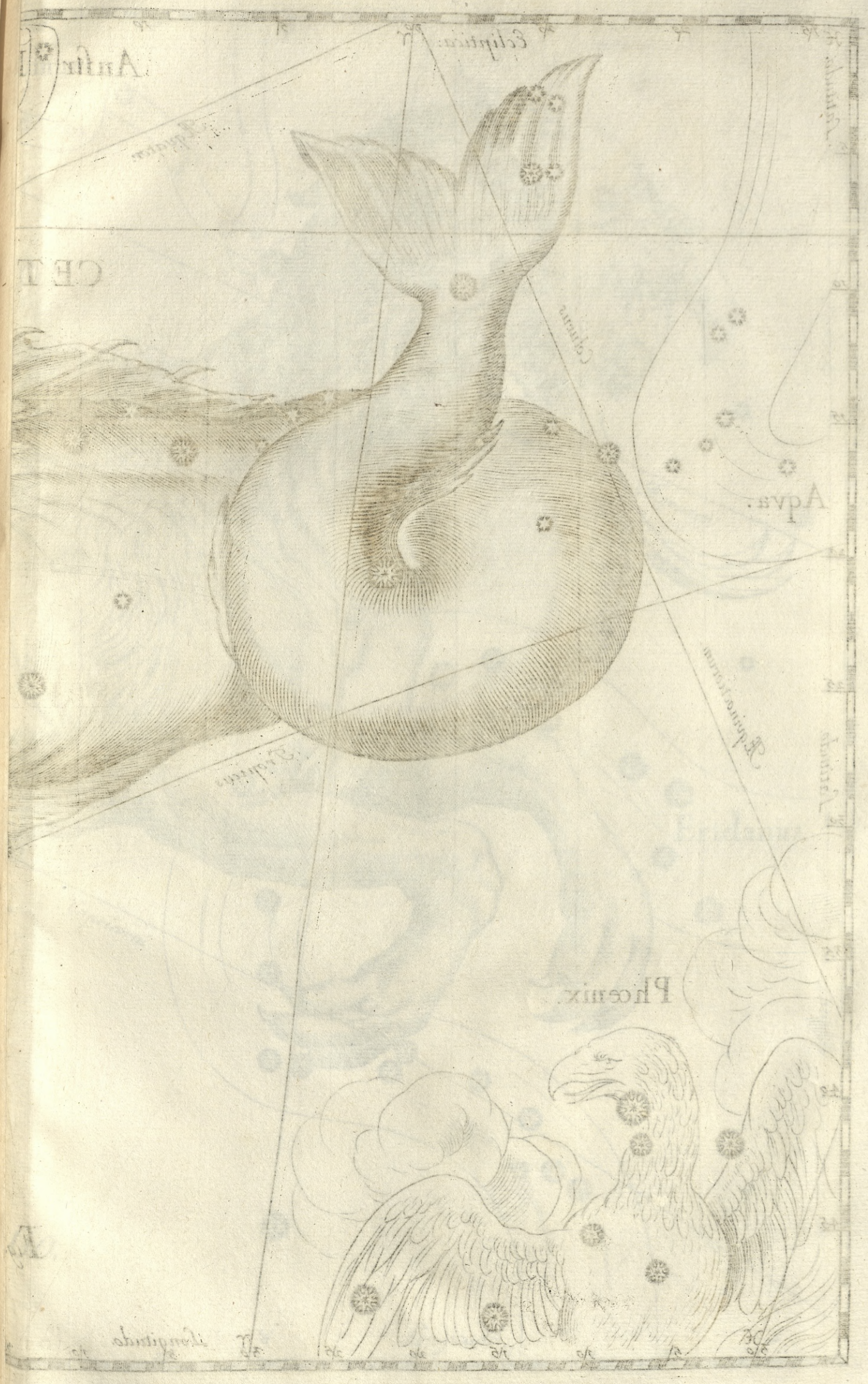
Ecliptica.
Aqua.
Phœnix.

CETUS.

Aqva.

Phœnix.

Eridanus.

Auſtr Linum.

Ecliptica.

Æquator.

Caluus.

Æquinoctiorum.

Tropicus

Capricorni.

Latitudo.

Longitudo.

Fig. 00.

Eridanus.

Cetus.
PHOENIX.
TOUCAN.
Hydrus.

Cetus.

Taurus.

ERIDANUS.

PHŒNIX.

Lepus.

Orion.

Columba.

Dorado.

TOUCAN.

Hydrus.

Canis Major.

Fig. PP.

Longitudo.

Latitudo.

Pol. Eclipt. A.

ORION.

Taurus.

Gemini.

Monoceros.

Cetus.

Eridanus.

Lepus.

Canis Major.

Ecliptica.

Æquator.

Via Lactea.

Latitudo.

Longitudo.

Fig. QQ.

ORION.
Gemini.
Monoceros.
Equator.
Canis Major.
Lepus.

Febus
Canis Maior
Orion
Monoceros
Gemini

Ecliptica.

Gemini.

Latitudo.

Via Lactea.

Orion.

MONOCEROS.

Cancer.

Hydra.

Canis Minor.

Æquator.

Canis Major.

Lepus.

Longitudo.

Fig. RR.

Gemini
Orion
CANIS
Equator
Canis Majo
Lepus

Ecliptica.

Gemini.

Cancer.

Ecliptica.

Latitudo.

Orion.

CANIS MINOR.

Via

Latitudo.

Hydra.

Æquator.

Æquator.

Monoceros.

Latitudo.

Canis Major.

Lactea.

Lepus.

Fig. SS.

Longitudo.

Longitudo.

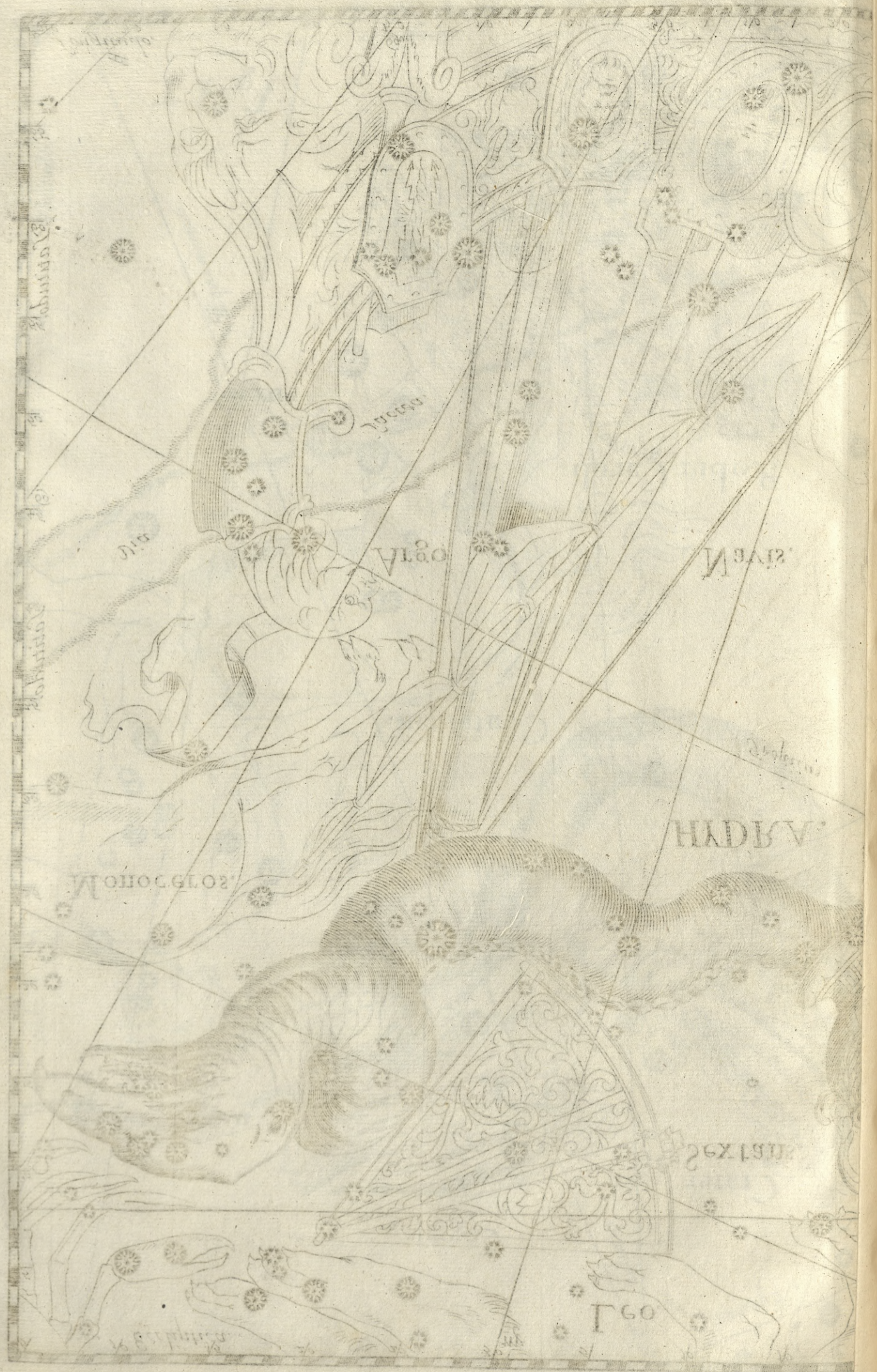
Arctophylax
Arctophylax
Draco
Draco
Vrsa
Vrsa
Draco
Draco
Vrsa
Vrsa
Draco
Draco
Vrsa
Vrsa

Ecclíptica.

Leo.

Sextans.

Monoceros.

HYDRA.

Tropicus

Latitudo.

Via

Argo Navis.

Lactea.

Latitudo.

Longitudo.

Æquator.

Caturus

Corvus.

Crater.

Ecclíptica.

Capricorni.

Latitudo.

Centaurus.

Robur Caroli.

Crux.

Æquinoctiorum.

Latitudo.

Longitudo.

Fig. T T.

Hevelius, Prodromus..., Gdańsk 1690

Gwiazdozbiór „Panna"
z gwiazdą „Kłos"
Heweliusz, Prodromus... , Gdańsk 1690

Ecliptica.

Leo Major.

Ecliptica.

SEXTANS URANIÆ.

Latitudo.

Latitudo.

Hydra.

Crater.

Fig. VV.

Latitudo.

Latitudo.

Longitudo.

Longitudo.

CRATER.
VIRGO.
LEO MINOR.

Ecliptica.

Leo Major.

Virgo.

Æquator.

Latitudo.

Uraniæ Sextans.

CRATER.

Æquinoctiorum

CORVUS.

Latitudo.

Centaurus.

Capricorni.

Hydra.

Tropicus

Colurus.

Latitudo.

Longitudo.

Longitudo.

Fig. WW.

CORVUS.

CENTAURUS
HYDRA
CORVUS

Corvus.

Hydra.

CENTAURUS.

Scorpius.

Lupus.

Ara.

Via Lactea.

Pavo.

Triangulum.

Apus.

Robur Carolinum.

CRUX.

Longitudo.

Latitudo.

Fig. XX.

Aries
Triangulum
Perseus
Lepus
Scorpius

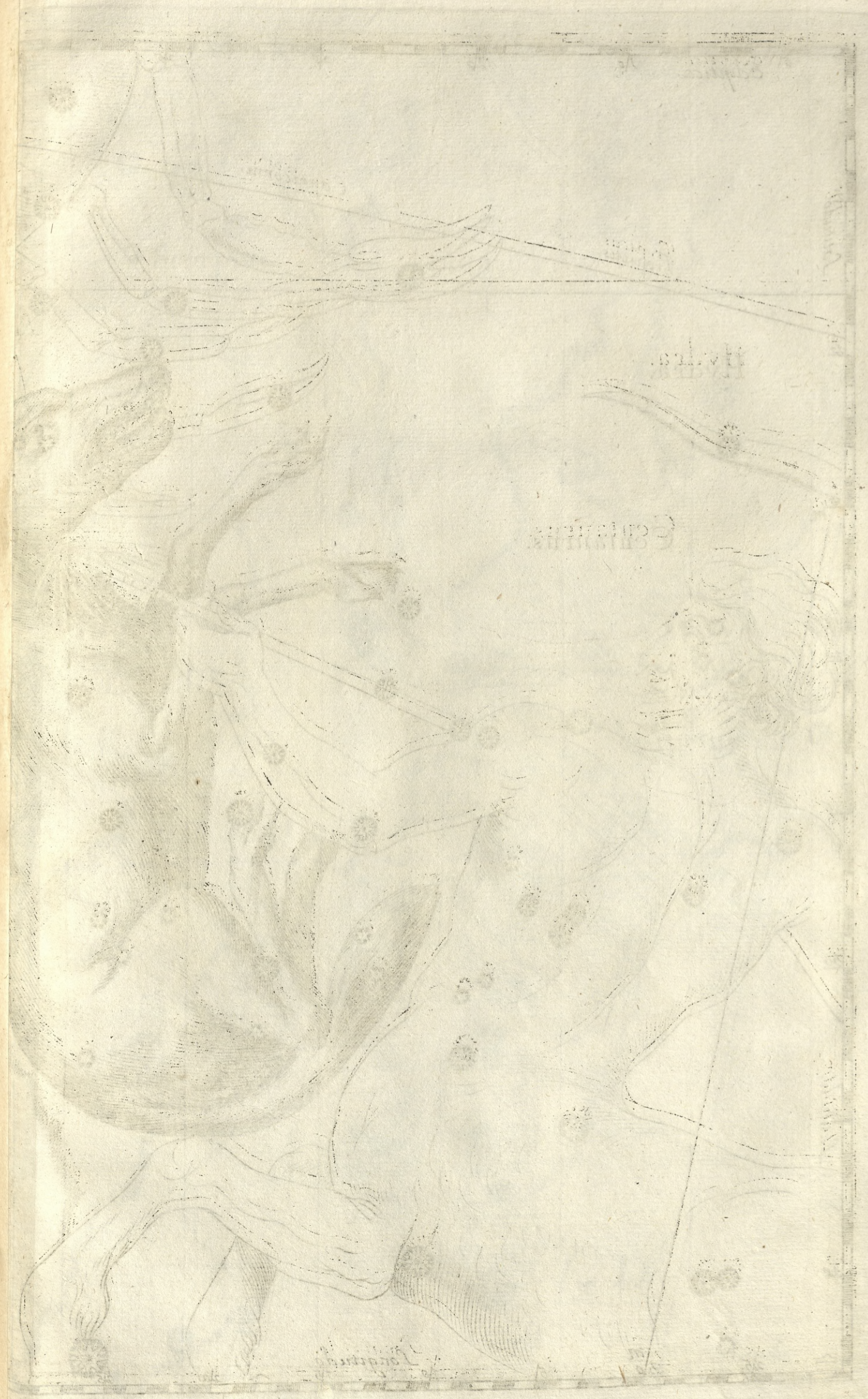

Ecliptica.
Capricorni.
Tropicus
Latitudo.
Hydra.
Centaurus.
Scorpius.
Serpentarius.
LUPUS.
Ara.
Longitudo
Longitudo.

Fig. YY.

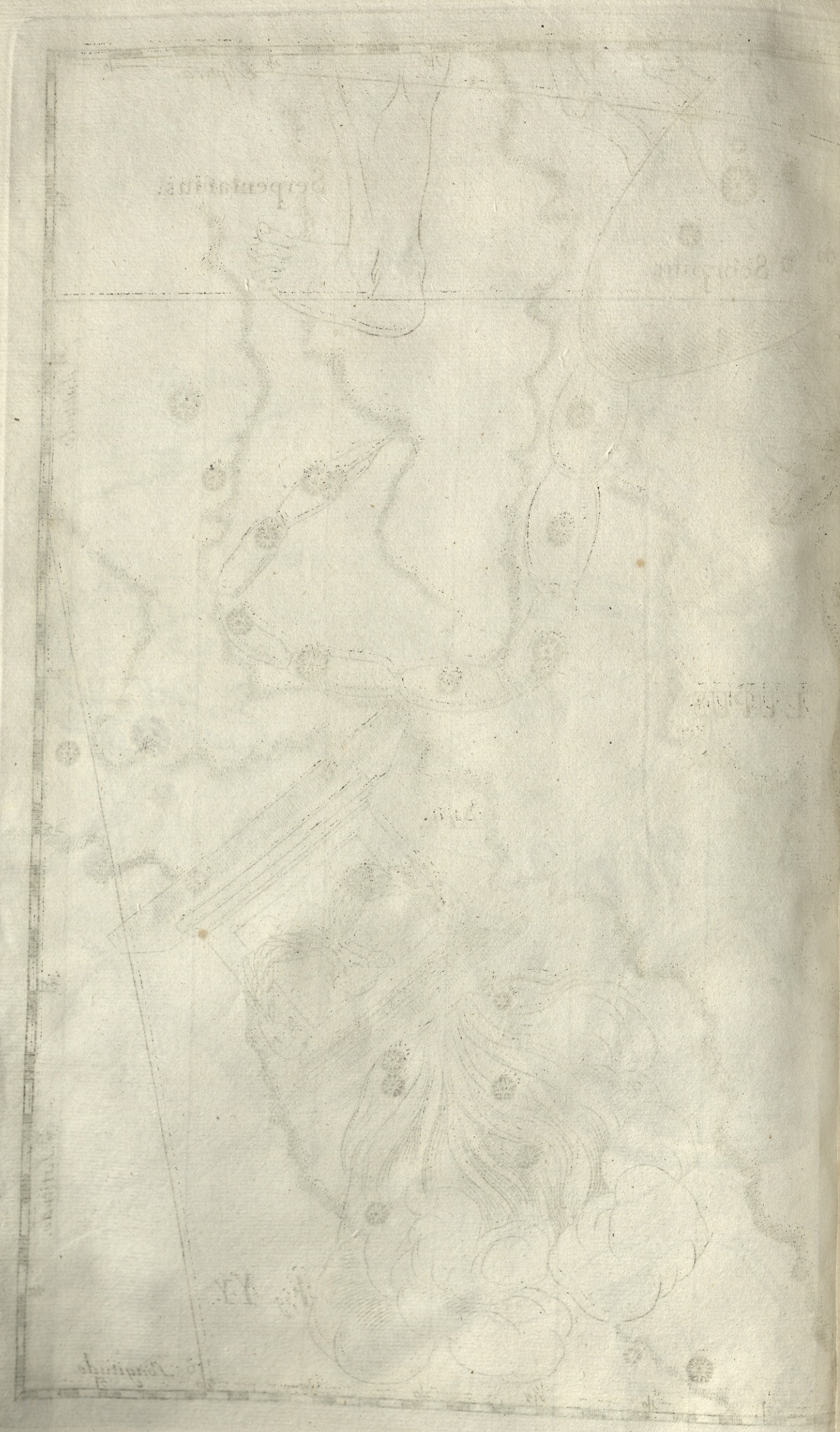

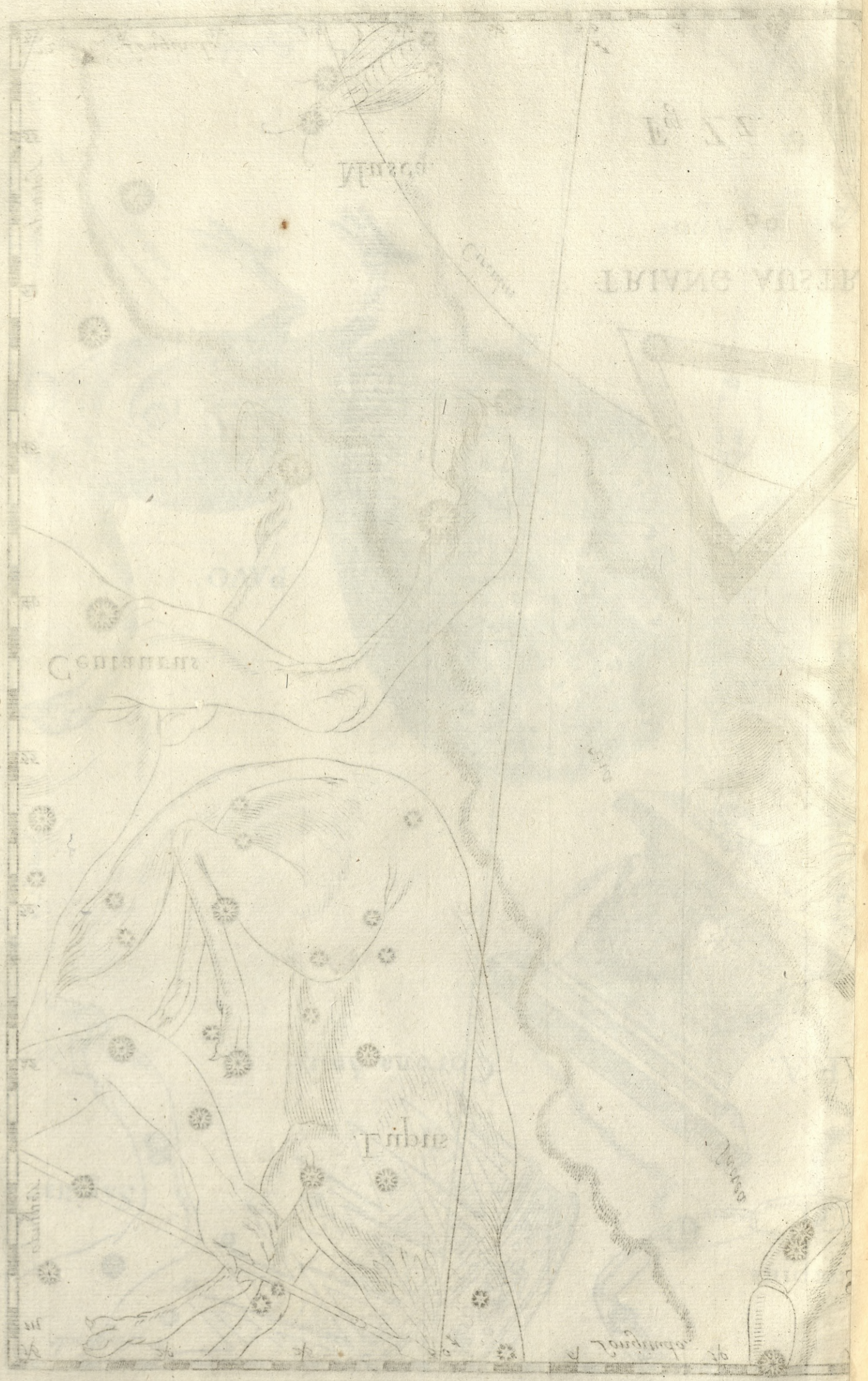

Lupus

Centaurus

Musca.

Circulus

Via Lactea.

Scorpius

ARA.

Corona Auſtr.

Sagittar.

TRIANG. AUSTR.

Apus.

PAVO.

Antarcticus.

Longitudo.

Latitudo.

Fig. Z Z.

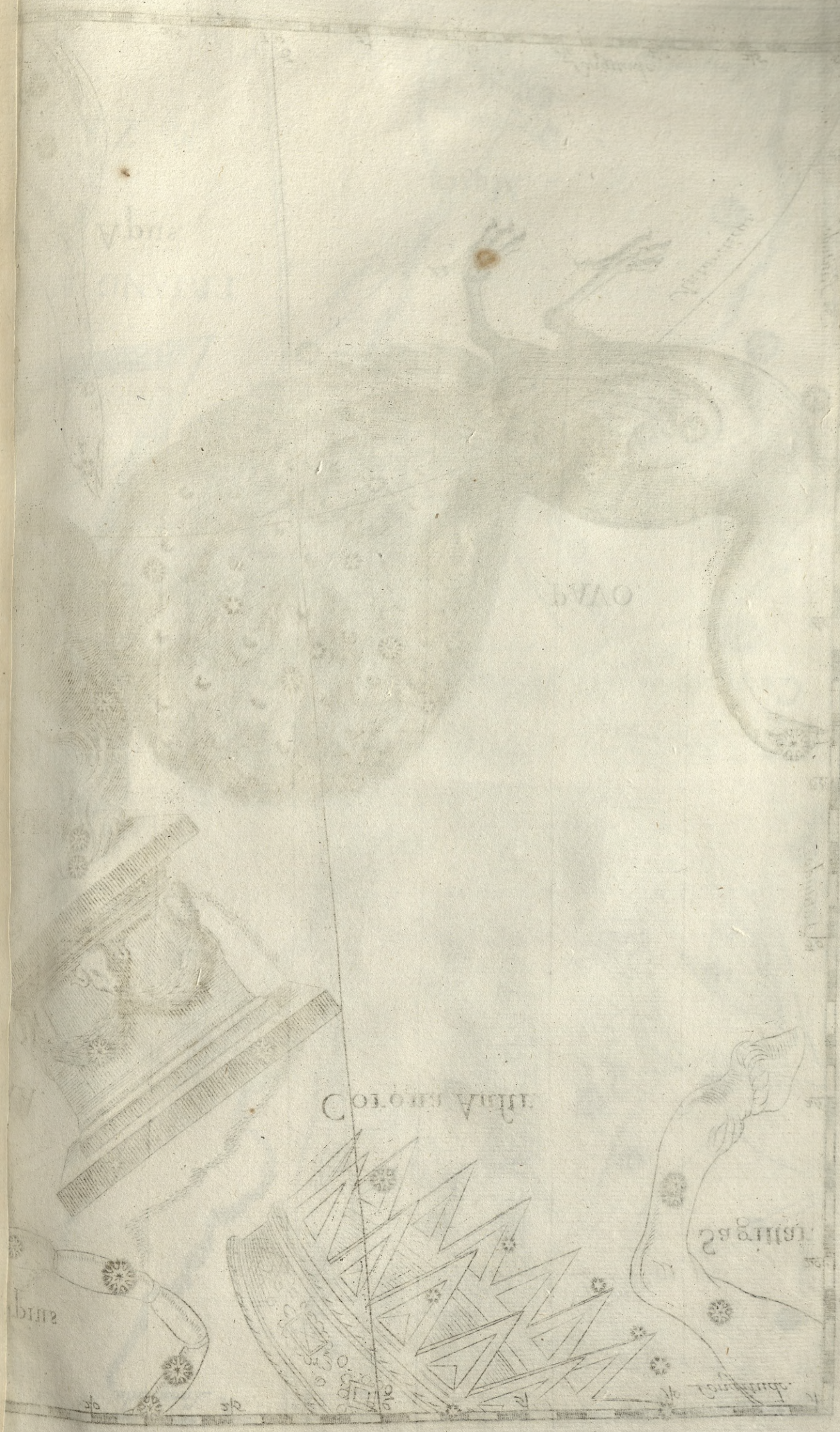

Scorpius.

Via Lactea.

Ara.

CORONA AUSTRALIS.

Sagittarius.

Fig. AAa.

Indus.

Pavo.

Longitudo.

Latitudo.

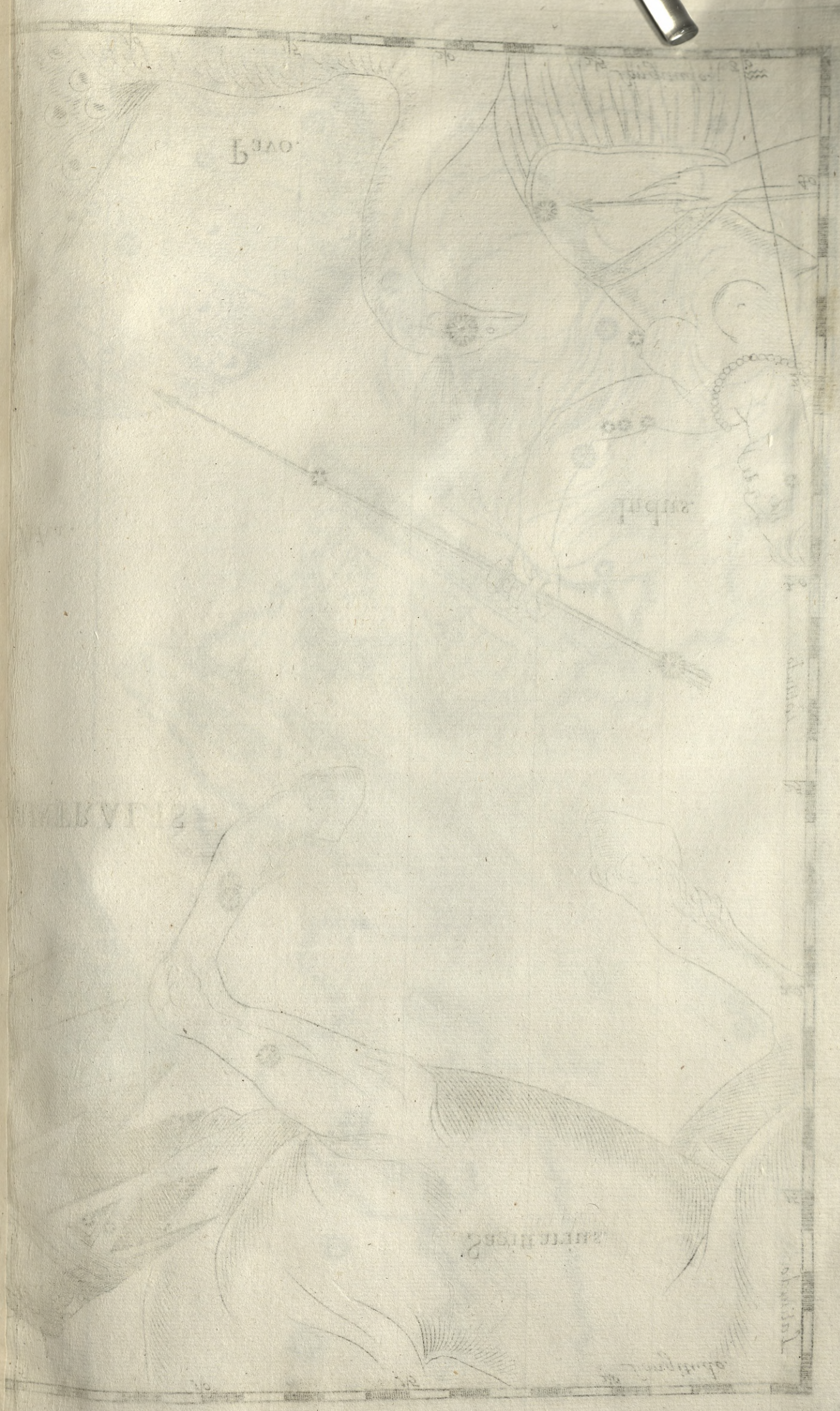

Ecliptica.

Tropicus

Latitudo.

Capricornus.

Ecliptica.

Latitudo.

Sagittarius.

PISCIS NOTIUS.

Capricorni.

Aqvarius.

Indus.

GRUS.

Fig. BBb.

Pavo.

Phœnix.

Longitudo.

Longitudo.

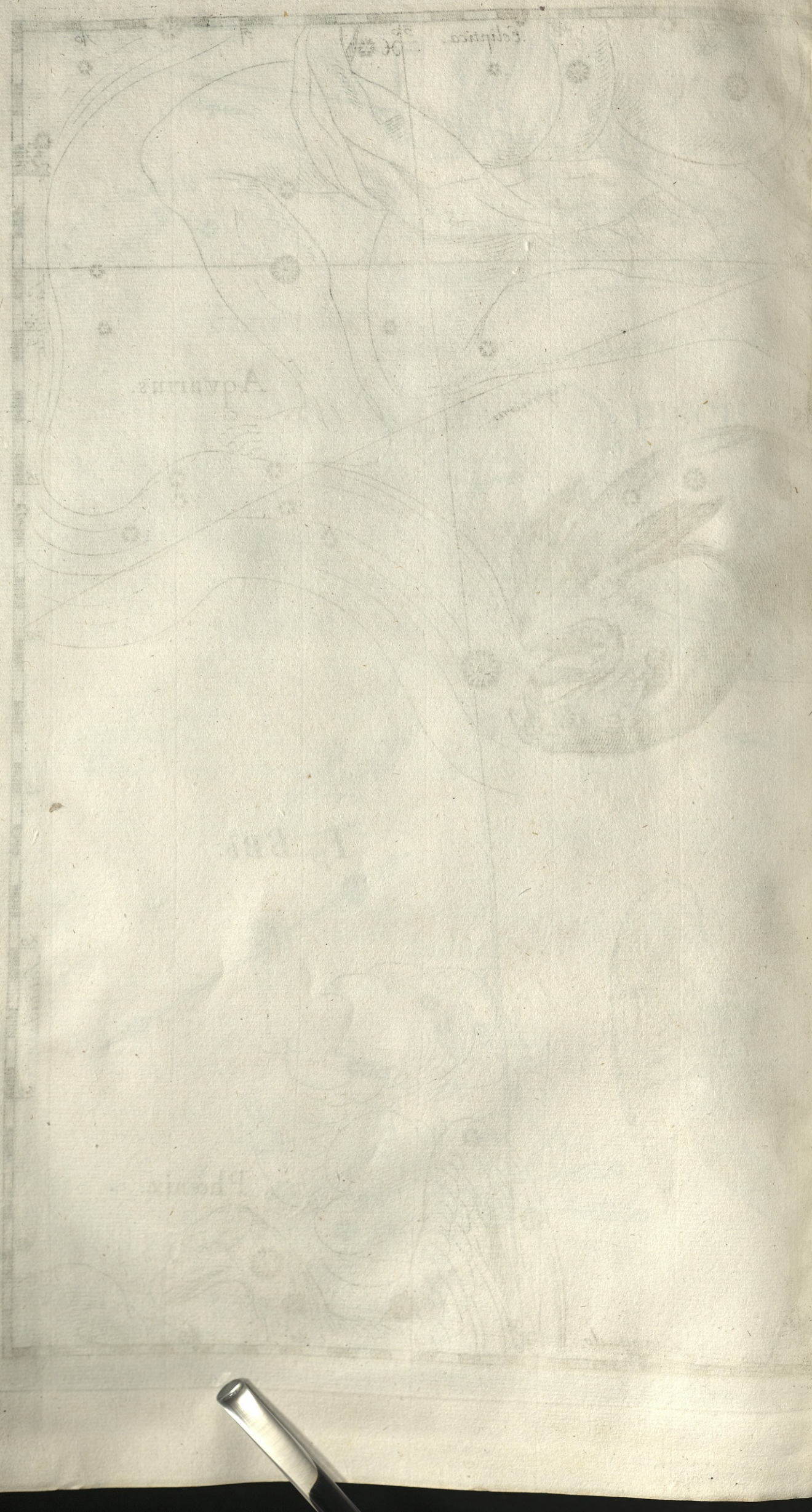

Longitude.
LEPUS
Eridanus.

Orion.

Canis Major.

LEPUS.

Eridanus.

COLUMBA.

Tropicus Capricorni.

Longitudo.

Latitudo.

Fig. C C c.

Canis Major
Orion

Orion.

Lepus.

Eridanus.

Tropicus

Capricorni.

Columba.

Longitudo.

Latitudo.

Monoceros.

CANIS MAJOR.

Argo Navis.

Fig. DD d.

CANIS MAIOR.
MONOCEROT.

ARGO
Canis Major.
Columba.

Longitudo.

Latitudo.

Hydra.

Crater.

ARGO NAVIS.

Canis Major.

ROBVR CAROLI.

Centaurus.

Columba.

Crux.

Piscis Volans.

Pol. Eclipt. Austr.

Fig. EEe.

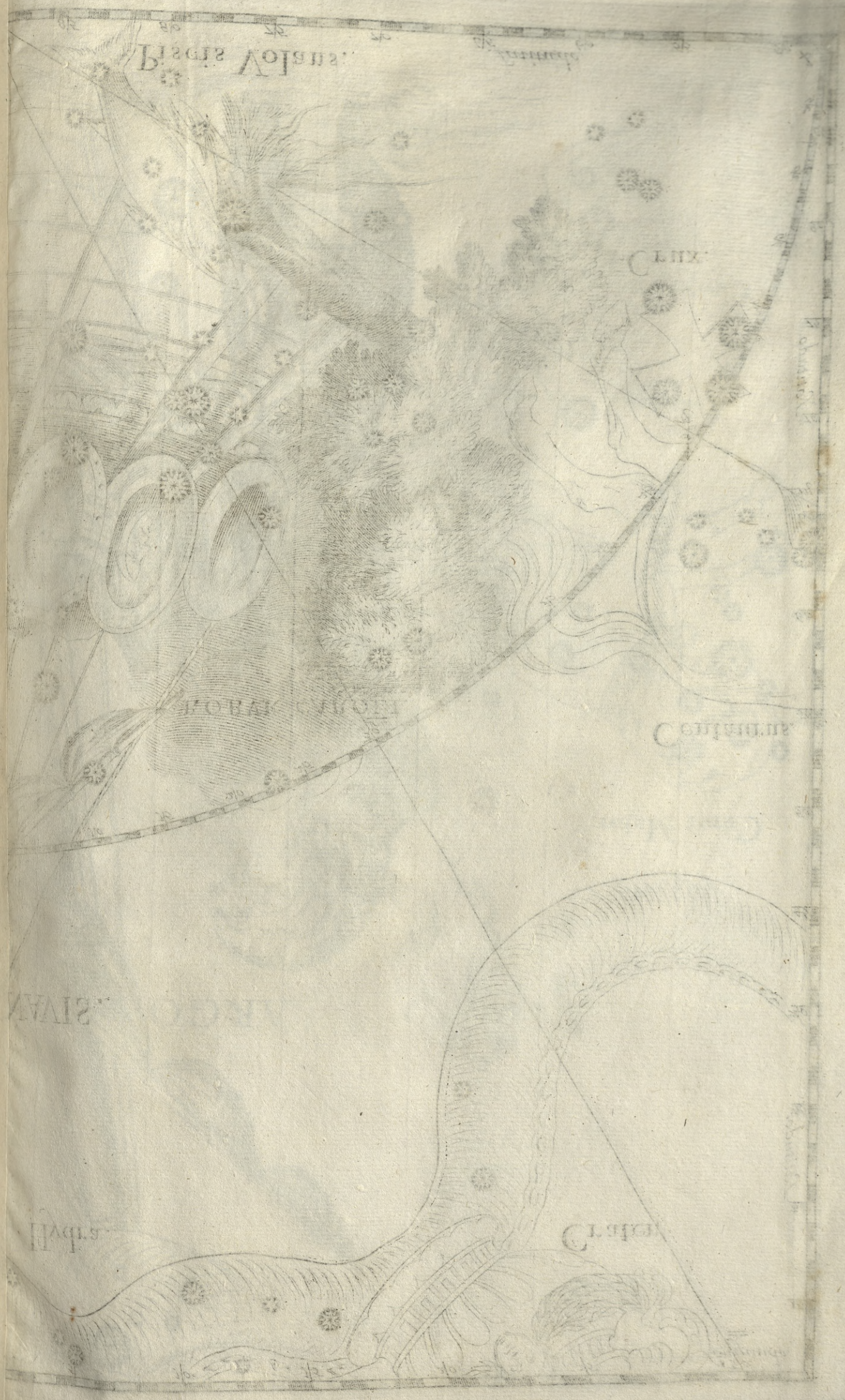

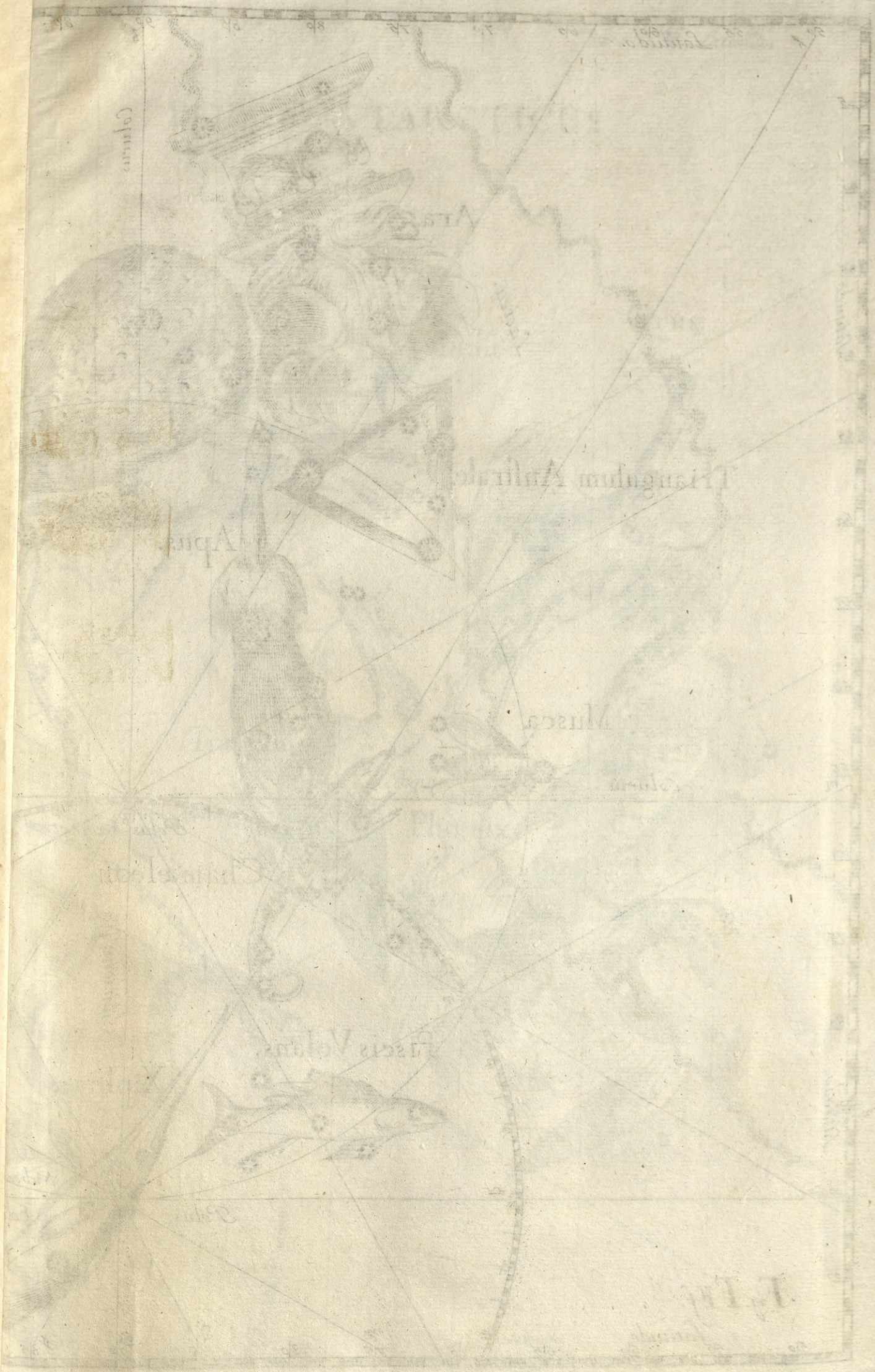

POLUS ANTARCTICUS.

Ara.

Triangulum Australe.

Apus.

Pavo.

Indus.

Grus.

Musca.

Toucan.

Phœnix.

Chamæleon.

Piscis Volans.

Xiphias.

Hydrus.

Lactea.

Via

Colurus

Colurus Solstitiorum.

Æquinoctiorum.

Polus Antarct.

Nubec Minor.

Nubec Major.

Polus.

Ecliptica A.

Latitudo.

Fig. Fff.

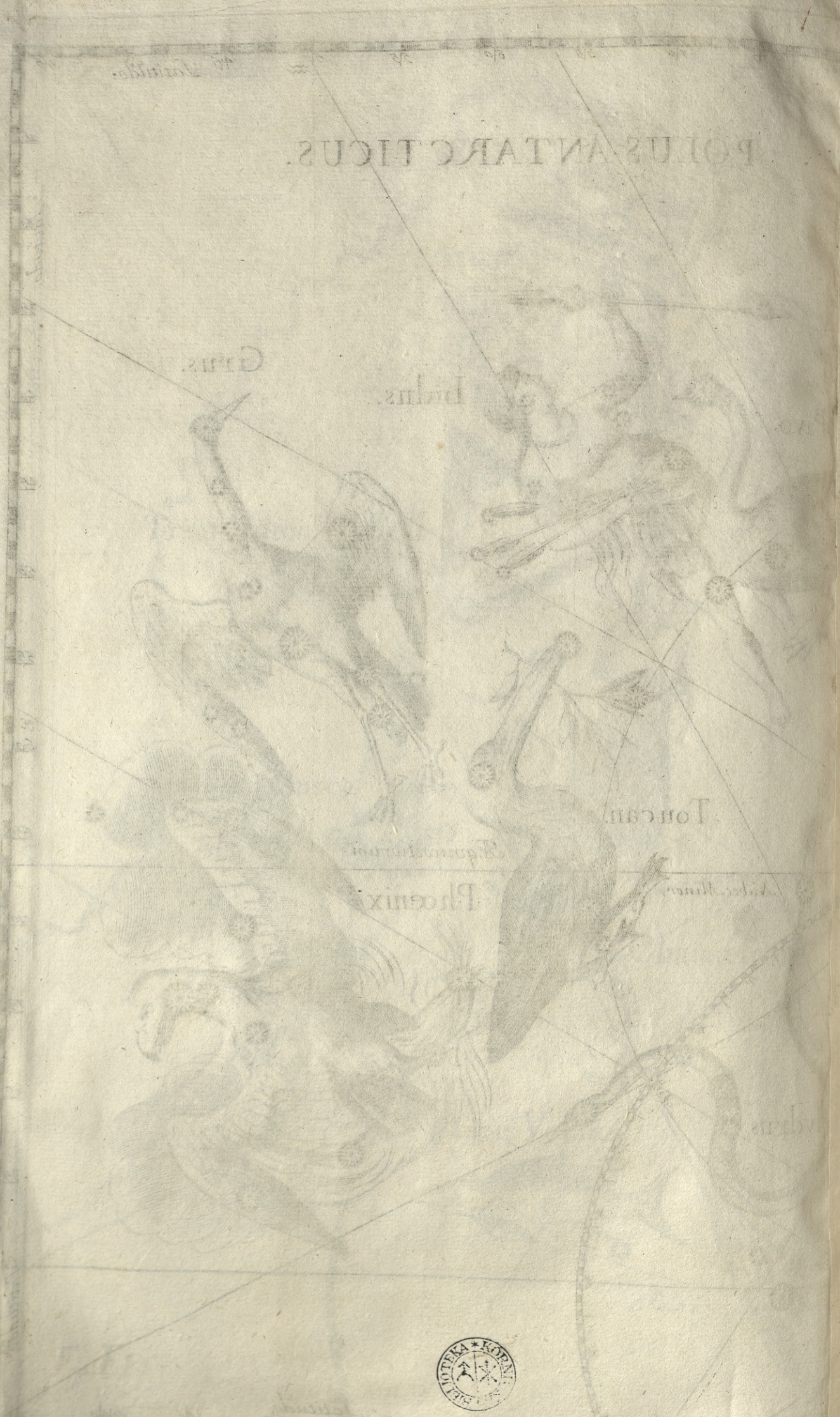

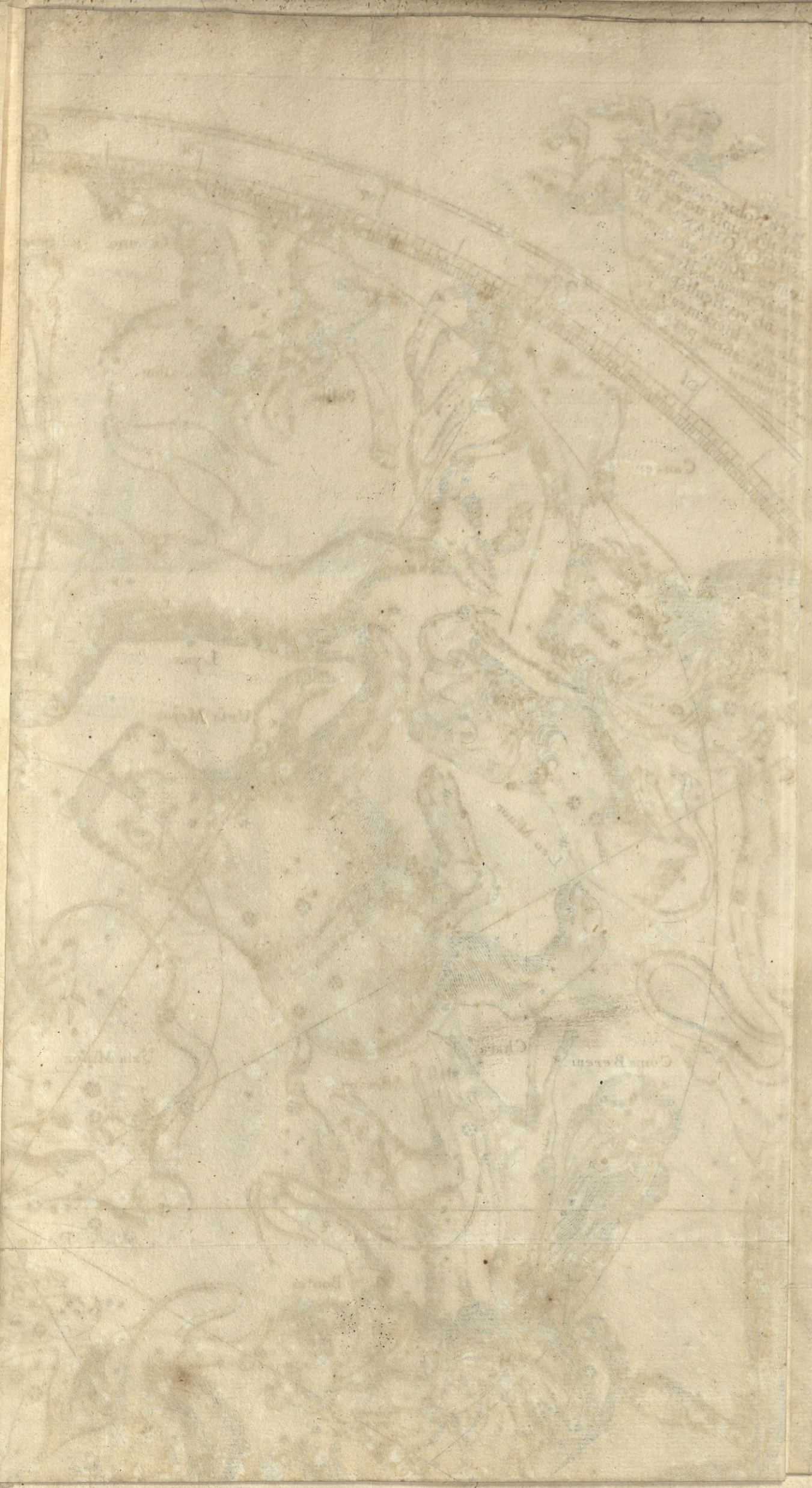

Hocce Hemisphærium Firmamenti Sobiesciani, Boreale
Diversis novis Asterismis, et quàm plurimis novis Stellis
exornatum atq; auctum, Invictissimo IOHANNI III.
Poloniarum Regi etc. Dno Suo Clementissimo, ad immor-
talem Gloriã ac perpetuam Ejus Memoriam, ob Heroicas
Suæ Reg. Mtis Virtutes, et ob Res sub eo Hemisphærio
fortiter, in maximum Commodum, et Incrementum
Christianæ Religionis gestas, ac felicissimè peractas,
Humillimo ac subjectissimo animo offert atq; consecrat
Ioh: Hevelius, Auctor, Observator ac
delineator.

In lucem prodiit Anno Æræ Christianæ 1690.
Auctoris Sumptibus et Curâ,
Pictore verò Andr. Stech, et
Sculptore Carol. de la Haye
Gedani.
Magnitudines Stellarum

Gemini.
Pollux.
Castor.
Taurus
Auriga.
Cancer.
Lynx.
Ursa Major.
Leo.
Leo Minor.
Perseus
Musca.
Triang. Minus
Aries.
Triangulum Majus.
Piscis Bor.
Linum Bor.
Camelopardalus
Cassiopeia.
Cepheus.
Ursa Minor.
Andromeda.
Linum Austr.
Coma Berenic.
Chara.
Asterion.
Virgo.
Draco.
Lacerta
Stellio.
Cancri.
Bootes.
Cygnus.
Lyra
Pegasus.
Piscis Aust.
Tropicus
Corona Borealis.
Vulpecula.
Serpens.
Anser
Delphinus.
Aquarius.
Sagitta.
Hercules
Cerberus.
Aquila.
Æquator.
Equuleus.
Serpentarius
Antinous.
Libra.
Capricornus.
Scorpius.
Scutum
Sobiesc.
Sagittarius.

BIBLIOTECA * ICOMOS

Hocce Hemisphærium Australe Serenissimo Principi
ac Domino, Dn. IACOBO, Præglorioſiſsimi Poloniarum
Regis Filio, humillimè offert, exoptatq; ut Supremum
NUMEN Suam Serenitatem, Augustæ Domus Samum
Decus atq; Ornamentum, quam diutissimè Salvam et
Incolumem tueatur, utq; in Suæ Serenitatis perseverandi
Gratia Benignissimè conservetur, Devousimus Precibus
contendit

Humillimæ Devotus
Ioh: Hevelius.

In lucem prodiit Anno Æræ Christianæ 1686.
Auctoris Sumptibus et Curâ,
Pictore verò Andr. Stech, et
Sculptore Carol. de la Haye
Gedani.
Magnitudines Stellarum.

Libra.
Serpentarius.
Scorpius.
Lupus.
Ara.
Corona Australis.
Sagittarius.
Capricornus.
Indus.
Pavo.
Grus.
Piscis Austrinus.
Aquarius.
Triang. Austr.
Apus.
Toucan.
Centaurus.
Crux.
Musca.
Chamæleon.
Nub. Min.
Phœnix.
Robur Carolinum.
Corvus.
Hydrus.
Virgo.
Nub. Maj.
Piscis Volans.
Dorado.
Crater.
Tropicus.
Capricorni.
Hydra.
Eridanus.
Sextans Vraniæ.
Argo Navis.
Columba.
Lepus.
Cetus.
Canis Major.
Æquator.
Æquator.
Leo.
Monoceros.
Aries.
Taurus.
Canis Minor.
Cancer.
Orion.
Gemini.

BIBLJOTEKA KÓRNICKA
349

Joh. Hevelii
Prodromus Astrono-
miae, et Firmamen-
tum Sobiescianum.
Gedani.
1690.

327 ,32